

Z novimi prostori, bliže k željenim poslovnim uspehom

Pred nedavnim dograjeni in predani svojemu namenu, novi delovni prostori temeljne organizacije Servisi, so nedvomno velika pridobitev za delavce te TOZD, kakor tudi uresničitev teženj mnogih v naši občini in še dlje.

Ob otvoritvi nove delovne dvorane je bil pripravljen in izveden krajši program, v prisotnosti številnih gostov, ki so tako ali drugače prispevali za izgradnjo objekta in se vključevali v realizacijo zadanega cilja. Prijetna dolžnost in osrednja točka programa je bila zaupana predsedniku DS TOZD Servisi, Mohorič Slavku, ki je v svojem prispevku poudaril, da je v preteklih enaintridesetih letih naš kolektiv požel vrsto zavirljivih

uspehov in delovnih zmag ter tako prerastel iz le nekaj zaposlenih v skoraj dvatisoččlanski kolektiv in da so rezultati, ki jih danes beležimo tudi plod poveave dveh samostojnih delovnih organizacij, v enovito podjetje, ki je primer, kako se lahko zlijejo hotenja, če za to obstojijo ekonomsko opravičljivi razlogi in temu ne nasprotujejo ozki človekovi interesi.

Nova servisna dvorana z dodatnim prostorom za trgovsko

dejavnost je zgrajena v skladu s predvidevanji našega srednjeročnega načrta. Delavci TOZD Servisi so vse do danes, ob nenehnem povečanju povpraševanja po tovrstnih uslugah delali v velikih prostorskih stiskah, ki so omejevale kvaliteto, razvojne možnosti in nove zmožljivosti. S tem objektom odpravljajo te

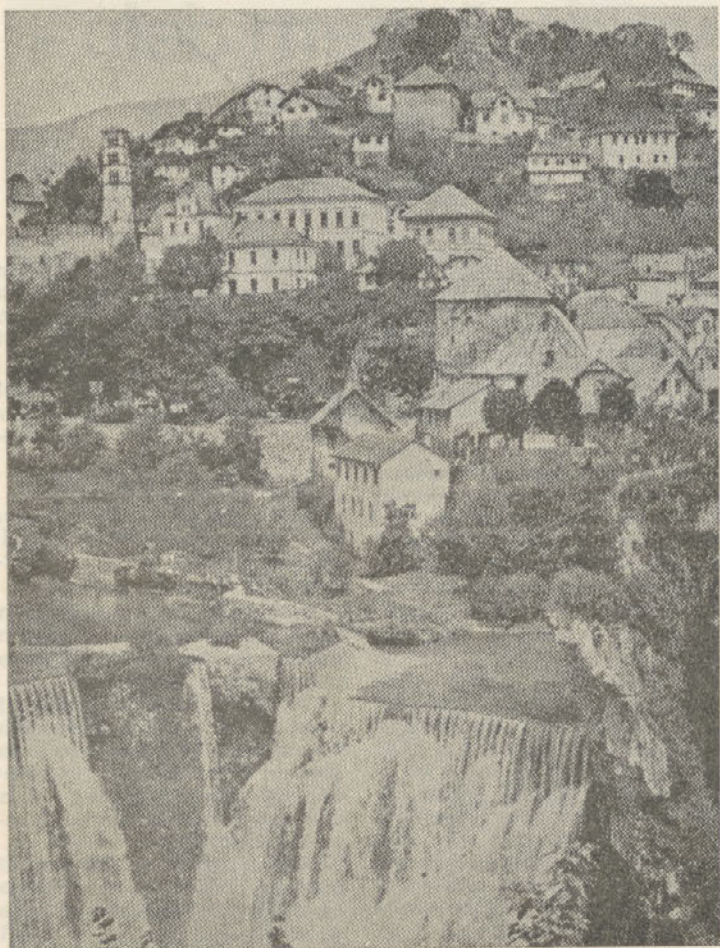
nevšečnosti in zagotavljajo pogoje za boljšo organizacijo dela in doseganje večje produktivnosti. Precejšnje število delavcev TOZD Servisi, kolikor jih bo zaposlenih v tem objektu, ima zagotovljene normalne delovne pogoje in splet drugih ugodnosti, ki jih zahteva njihovo delo. Obenem pa izgradnja tega objekta prinaša in zagotavlja boljše odnose z občani, ki so mnogokrat odhajali iz servisa nerazpoloženi, z negotovanjem.

V nove servisne delavnice s prostori za trgovsko dejavnost, v skupni izmeri 900 m², je vloženi približno 900 starih milijonov din. Gradnja je bila financirana iz bančnih sredstev, sredstev zavarovalnice Triglav, območne skupnosti Maribor, občinskih rezerv in lastnih sredstev.

Od položitve temeljnega kamna je poteklo približno leto dni, kar kaže na razmeroma hitro gradnjo. Nemalo zaslug za ta uspeh imajo izvajalci del, med katerimi je potrebno posebno pohvaliti Gradisovo poslovno enoto Maribor, kakor tudi mnoge strokovne in druge delavce v AGIS, ki so s svojim osebnim angažiranjem pripomogli k dograditvi tega objekta. Posebna zahvala gre tudi predstavnikom Zavodov Crvene zastave, ki so prispevali projekt in s tem zagotovili sodobno izgradnjo ter zmanjšali stroške.

Z izgradnjo te hale, Agis TOZD Servisi razširja svojo materialno osnovo dela in s tem ustvarja pogoje za nadaljnji lastni razvoj. V tem smislu je potrebno pomeniti ta delovni uspeh, ki glede na družbena in lastna sredstva obvezuje, da delavci servisa v ciklusu razširjene reprodukcije, vložena sredstva čimprej oplemenitijo in s tem tudi dejansko dokažejo utemeljenost oz. smotnost tovrstnega razširjenja materialne osnove dela, za izjemno pridobitev.

Samo leto dni je bilo potrebno, da se je na postavljenih temeljih, na prvem zasedanju AVNOJ v Bihacu 1942. leta, pričela graditi nova in pravičnejša Jugoslavija. Ta zgodovinski trenutek se je dogajal v noči od 29. na 30. novembra 1943. v Jajcu. To je bila obenem tudi velika resnica, ki je v prvem trenutku delovala kot čudo, resnica današnjega časa, ko svobodni in enakopravni slavimo praznik Republike, 29. november.

TOZD Komerciala — dohodkovni odnosi

Z reorganiziranjem Delovne skupnosti komerciala (DSK) v višjo obliko organiziranja t. j. Temeljna organizacija združenega dela (TOZD-Komerciala) je potrebno temu ustrezno urediti tudi prihodkovne odnose tega TOZD napram ostalim TOZD v naši delovni organizaciji.

Glede na važnost teh odnosov je bila imenovana komisija za pripravo predloga, po katerem bi v bodoče ugotavljali celoten dohodek TOZD Komerciala. Komisija je pri svojem delu upoštevala že znane izkušnje drugih organizacij združenega dela na tem področju in tako pripravila predloge ugotavljanja celotnega dohodka TOZD Komerciala.

Z ozirom na specifičnosti sestavljenosti dela TOZD Komerciala (prodaja, marketing, zunanja trgovina, nabava, izgradnja tovarne in zunanji transport) je komisija pripravila štiri predloge za ugotavljanje strukture celotnega dohodka TOZD Komerciala.

1. Del celotnega dohodka iz naslova katerega mora pokrivati TOZD Komerciala za naloge s področja vodstva TOZD, prodajnega sektorja in sektorja za marketing, bi pokrivali iz naslova skupnega prihodka s temeljnimi organizacijami, za katere bo TOZD Komerciala vršila prodajo v razmerju z doseženo realizacijo na domačem trgu.

2. Del celotnega dohodka iz naslova katerega mora pokrivati TOZD Komerciala za naloge s področja nabavnega sektorja in službe zunanje trgovine, se pokriva v obliki odvisnih stroškov materiala (osnova za to je materialna bilanca + izvoz). Na ta način bi proizvodne TOZD izkakovale pokrivanje stroškov nabavnega sektorja in službe zunanje trgovine, kot zvišane nabavne cene, ter jih kot take tudi predvidle pri postavljanju

planskih cen materiala za leto 1980.

3. Del celotnega dohodka iz naslova katerega mora pokrivati TOZD Komerciala za naloge s področja izgradnje tovarne pa pridobiva s svobodno menjavo dela po letnem planu; osnova je vrednost investicij.

4. Del celotnega dohodka iz naslova katerega mora pokrivati TOZD Komerciala za naloge s področja zunanjega transporta pa pridobiva v obliki interne realizacije, s fakturiranjem stroškov za opravljene storitve po sprejetem ceniku na osnovi kilometrine za posamezne tipe vozil.

Predlogi strukture celotnega dohodka TOZD Komerciala bi veljali samo za leto 1980 s tem bi z uvedbo informacijskega sistema in novih stroškovnih mest bila podana možnost konkretnije definirati dohodkovne odnose s TOZD Komerciala.

Glede na važnost pravilnega ugotavljanja dohodka TOZD Komerciala je bilo potrebno, da se s tem seznanijo vsi zaposleni v delovni organizaciji. Podani predlogi so bili posredovani vsem osnovnim organizacijam sindikata, poslovnim odborom in poslovnim organom TOZD. Predlogi so bili obravnavani tudi na problemski konferenci 10. 11. 1979.

Vse navedene strukture so bile dolžne o predlogih razpravljati ter podati pripombe komisiji, ka tera bo pripravila dokončen predlog. **Tomašič Emil**

Ob otvoritvi novih SERVISOV je spregovoril predsednik DS TOZD Mahorič Slavko

ZVEZNI PRORAČUN

Po predlogu, ki je bil poslan v razpravo skupščini, bi moral zvezni proračun za leto 1980 znašati 129 milijard in 996 milijonov dinarjev. To pa je 30,8 odstotka več, kot je znesel letošnji zvezni proračun.

Če vidimo, da se planira za prihodnje leto porast družbenega proizvoda za približno 18 % (realno za 5 %, približno 12 % pa naj bi znesla inflacija) in načelo ekonomske politike je, da morajo vse oblike porabe naraščati počasneje kot družbeni proizvod. Po drugi strani pa se že pri zveznem proračunu planirajo drugačne, veliko višje stopnje rasti te oblike porabe. Toda iz tega protislovnega položaja ni nobenega izhoda. Potrebe JLA, dopolnilna sredstva za nezadostno razvite republike in SAP Kosovo ter sredstva za osnovno varstvo borcev in invalidov in pokojnine vojaških zavarovancev se po določenem sistemu in po sprejetih zakonih v zveznem proračunu zagotavljajo glede na to, kako se v gospodarstvu giblje vrednost družbenega proizvoda, osebnih dohodkov, življenjskih stroškov itd.

Te postavke pomenijo 87,2 % vseh izdatkov, ki se financirajo iz zveznega proračuna. Zanje je treba zagotoviti sredstva in se ne da nič spremeniti, spremeniti je mogoče le zakone in predpise.

Obračunati se da le ostanek tistih 12,8 % celotnega proračuna, vendar je tudi dobršen del tega ostanka že vnaprej določen z že sprejetimi zakoni o financiranju posameznih programov modernizacije in nekaterih negospodarskih investicij. Tudi tu se da kaj spremeniti le s spremembo predpisov in zakonov o obveznosti federacije.

Spričo vsega tega je bil prvi sklep s prvih razprav o prvem predlogu zveznega proračuna, da predlaganega obsega izdatkov in prihodkov ter predlagane konstrukcije ni mogoče sprejeti. Toda težava je v tem, da je treba tudi povedati, kaj in kako zmanjšati.

Avtorji proračuna niso mogli storiti drugače, kot da so sešteli tisto, kar so dolžni sešteti po zakonu in po sedanjem mehanizmu napajanja proračunske porabe. Za to, da bi okrenili, kaj bistvenega, je zelo malo manevrskega prostora, če ga je sploh kaj.

Gre za visoko stopnjo inflacije, ki daje visoke stopnje rasti, družbenega proizvoda, nato pa se, od tako zvišane osnove obračunavajo določeni odstotki posameznim »porabnikom« proračunskih sredstev, kar potem poveča izdatke. To je znana zakonitost, po kateri en krog v inflacijski spirali vselej porodi drugega, toda na višji ravni. **Gospodarski vestnik**
Pripravil Krabonja

Obveščanje v združenem delu - spoznanje tudi za Nemce

Z »RDEČIMI MANAGERJI« REŠENI RDEČIH ŠTEVILK — tak je namreč naslov članka (objavljenega 25. septembra) v zahodnonemškem časopisu Morgenpost iz Hamburga. (Povzeto iz celovškega Slovenskega vestnika od 12. oktobra).

Gre za zadevo, ki je zahodne gospodarstvenike hudo presenetila. Tovarna Körting v zgornjebavarskem Grassau je bila pred dobrim letom v stečaju. Od 1.300 zaposlenih jih je v tovarni ostalo le še 500. Takrat jo je kupilo naše Gorenje. Pisec članka poudarja, da na zunaj ni nič opaznega, da že eno leto vodijo to tovarno Jugoslovani, le da je sedaj v njej 1.400 zaposlenih, sto več kot pred stečajem. V tovarni že upajo, da bodo do konca leta prvič izkazali dobiček. — Jasno je, da se gospodarstveniki sprašujejo, kaj se je vendar spremenilo v tej tovarni, da so se tako hitro izkopal iz težav. Na to jim odgovarja Nemeč, eden izmed vodilnih v tem »novem obratu« Gorenja. In ker je del odgovora zanimiv pred-

vsem za nas, ki se ukvarjamo z informiranjem in komuniciranjem v združenem delu, objavljamo prevod tega dela po vsebini in obliki:

»... 'Na delovnem mestu se ni nič spremenilo. Tovarna je prav tako organizirana kot prej, veljajo ista tarifna pravila.'

'BOLJE SMO INFORMIRANI'
Boljše pa je sodelovanje Betriebsrata (neke vrste posvetovalnega obratnega sveta) z vodstvom firme:

'Smo mnogo bolj natančno in sproti obveščeni o najnovejših načrtih.' Pri dogovorih vodilnih je obratni svet navzoč.

Odgovoren za ta 'management odprtih vrat' je glavni poslovodja Oskar Pistor (49). Slovenec je ta koncept prinesel s seboj iz matičnega podjetja v Velenju, ki je vodeno po načelih delavskega samoupravljanja ...«

Menimo, da je tu kakršenkoli komentar odveč — medsebojno obveščanje v združenem delu se samo potrjuje! **JR**

Kolegijski poslovodni organ še v tem letu

KPO pomeni okrajšavo za kolegijski poslovodni organ. Doslej smo o tem prvič spregovorili 24. 9. 79 na posestvu poslovodnih organov in vodij sektorjev. Kratko informacijo o tem smo podali na volilni konferenci OOKZ DSSS in 10. 11. problemska konferenca ZK AGIS-a sklene, da se aktivno pristopi k realizaciji. Člani ZK so torej pobudniki in poborniki za spremembo individualnega poslovodnega organa DO AGIS v kolegijski poslovodni organ.

Vsaka organizacija združenega dela ima le en poslovodni organ, ta pa je lahko individualni (ena oseba — en delavec) ali kolegijski (več oseb — več delavcev); tako določa zakon o združenem delu.

Delavci združenega dela odločajo o tem, ali individualni ali kolegijski poslovodni organ. Njihova odločitev zavisi od dejavnosti, organiziranega števila TOZD, raznovrstnosti in velikosti poslovne procesa, števila delavcev, obsega zadolžitvev oziroma nalog poslovodnega organa, od različnih funkcij združenih na nivoju OZD.

Dokaj zahtevna dela oziroma naloge, ki jih mora opraviti poslovodni organ OZD AGIS, zahtevajo množico informacij in znanja, kot je obvladovanje organizacije, ekonomike, tehnologije, tržišča, financ, prava, itd. Vsega, kar smo navedli, ne zmore več ena oseba ali individualni poslovodni organ v takem obsegu, da bi OZD uspešno poslovala.

oblastil poslovodnega organa v procesu dela OZD. V tej funkciji vidimo organiziranje, vsklajevanje delovnega procesa, predlaganje poslovne politike, izvajanje oziroma organiziranje izvajanja nalog po sklepih delavskega sveta. Ta funkcija torej predstavlja skupni pojem za vse funkcije, ki jih ima poslovodni organ.

Navedene funkcije bi lahko še obširneje opredelili, vendar to ni namen te informacije, zato bi omenili le še funkcije s področja zastopanja in predstavnštva OZD, zastopanje v pravnem prometu, pred družbeno političnimi organi, poslovnimi partnerji, sodišči, odgovornost za zakonitost poslovanja, za zakonitost na področju delovnih razmerij in še funkcija na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Za kvalitetno izvrševanje vseh funkcij na nivoju DO AGIS je torej potreben kolegijski poslovodni organ (v nadaljnjem besedilu

OBISKAL NAS JE PREDSEDNIK PREDSEDSTVA SR SLOVENIJE VIKTOR AVBELJ

Dne 17. 10. 1979 je, po razgovorih, ki jih je vodil s predstavniki družbeno-političnih organizacij in gospodarstva občine Ptuj, obiskal našo delovno organizacijo, kot enega izmed nosilcev gospodarstva občine, predsednik predsedstva socialistične republike, tovariš Viktor Avbelj.

Tovariša Avbelja sta na obisku v Ptuj spremljala tovariša Tone Bole in Franček Simonič. Oba tovariša prav dobro poznata razvoj delovne organizacije AGIS, kar smo lahko v razgovoru z njima, z zadovoljstvom ugotovili.

bili presenečeni nad poznavanjem zelo specifičnih problemov, ki se pojavljajo v neposredni proizvodnji.

Tovariša Avbelja pa so predvsem zanimali delovni pogoji naših delavcev, varstvo pri delu,

Predsednik Avbelj ob obisku v naši DO

Predsednika Avbelja in spremstvo, v katerem so bili, razen tov. Boleta in tov. Simoniča, še predstavniki občine Ptuj, so na vohu v podjetje pričakali: podpredsednik delavskega sveta DO, podpredsednik IO konference OO sindikata, predstavnik ZK, predstavnik ZS mladine in namestnik direktorja DO; v sejni sobi DO pa še: predsedniki delavskih svetov TOZD, sekretarji OOKZ, predsedniki OO sindikata ter ZS mladine in direktorji TOZD. Dragenam goste je pozdravil in jim izrazil dobrodošlico podpredsednik delavskega sveta DO Avgust Ivartnik. Razvoj delovne organizacije, njene uspehe in težave pa je gostom orisal namestnik direktorja delovne organizacije Boris Horvat.

Tov. Avbelj se je zahvalil za sprejem. V krajšem nagovoru je podal nekaj koristnih nasvetov za naše nadaljnje delo.

Ker je tovariš Avbelj želel videti naša prizadevanja v praksi, smo gostom pokazali delo v TOZD Avtooprema — TAP.

Vsi, ki smo tovariša Avbelja spremljali skozi proizvodnjo, smo

tehnološki razvoj, modernizacija delovnih sredstev, samoupravno povezovanje temeljnih organizacij v delovni organizaciji n delovne organizacije z drugimi asociacijami združenega dela, možnosti rekreacije delavcev in reševanje še mnogih drugih zadev, ki bi moralo z vsakim dnevom izboljševati družbeno ekonomski položaj delavcev.

Žal je bil čas obiska skopo odmerjen, tako da nismo mogli izmenjati s tovarišem Avbljem in tovariši iz njegovega spremstva vse misli, ki se ob takih razgovorih nujno porodijo.

Ob slovesu so gostje izrazili zadovoljstvo nad prikazanim in zaželeli našemu kolektivu še nadaljnjih uspehov pri delu.

Boris Horvat

9. PALINDROM

SI GA našel na delovnem mestu v tej tovarni? Če hočete ugotoviti v kateri tovarni je to bilo, preberite prvi dve besedi nazaj!

— 1 član za funkcijo s področja trženja,

— 1 član za funkcijo plansko finančnega področja

— 1 član za funkcijo s področja razvoja in izgradnje tovarne
1 član za funkcijo vsklajevanja proizvodnje.

V najkrajšem času bo osnutek predloga predložen po dolo-

čenem postopku v javno razpravo. Zaradi izredno pomembne problematike pričakujemo živahno in odgovorno razpravo vseh delavcev, saj se vsi zavedamo, da brez uspešnega poslovanja in željenih rezultatov ni dohodka, in končno smo vsi odgovorni širši družbi za gospodarjenje s premoženjem, ki nam ga je zaupala v upravljanje. Oton Coklin

Poslovodni organ je dolžan: 1. voditi poslovanje OZD, 2. organizirati in usklajevati delovni proces OZD, 3. predlagati poslovno politiko in ukrepe za njeno uspešno izvajanje, 4. izvrševanje sklepov delavskega sveta DO, 5. proučevanje predlogov gospodarskih načrtov TOZD pred sprejemanjem ter o tem podati mnenje, predloge, 6. naloge informiranja o poslovanju in 7. koordiniranje dela poslovodnih organov TOZD.

Tako lahko le grobo opredelimo funkcije poslovodnega organa OZD. Vsaka od teh funkcij pa vsebuje več področij dela oziroma nalog. Funkcija vodenje poslovanje predstavlja zbir po-

»KPO«) ima več članov, imeti pa mora predsednika in najmanj še dva člana. Vsak član KPO prevzema določene funkcije poslovanja in za opravljanje teh funkcij odgovarja delavskemu svetu.

Sedaj pripravlja širši strokovni team predlog za reorganizacijo, o kateri naj bi delavci odločali še pred koncem leta, sprovedli pa bi spremembe v prvem tromesečju 1980. leta. Seznanimo vas le, da prvi osnutki predloga utemeljujejo petčlanski KPO, in sicer:

— predsednik z osnovnimi funkcijami, ki izhajajo iz zakonskih predpisov, in

Delavec - gospodar

Premalo je še vneme za poglobljeno obveščanje o gospodarjenju, obveščati bi morali predvsem s tega vidika, da bi se delavec mogel obnašati kot gospodar, je na seji predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije poudaril predsednik Vinko Hafner. Dejal je tudi, da večkrat dajemo delavcu preobširne in pezahtevno napisane podatke. Informacije naj vsebujejo le bistvene ugotovitve, napisane tako, da jih razume tudi nekvalificiran delavec.

Še neka značilnost bi morala prevečati informacije o poslovnih in gospodarskih rezultatih. Namreč ta, da ne bi bile namenjene zgolj obveščeni delavci o rezultatih, marveč da bi bile pripravljene tako, da bi na podlagi teh informacij delavci lahko dajali pobude za prihodnje ravnanje, da bi odločali.

S kresanjem mnenj do sklepov

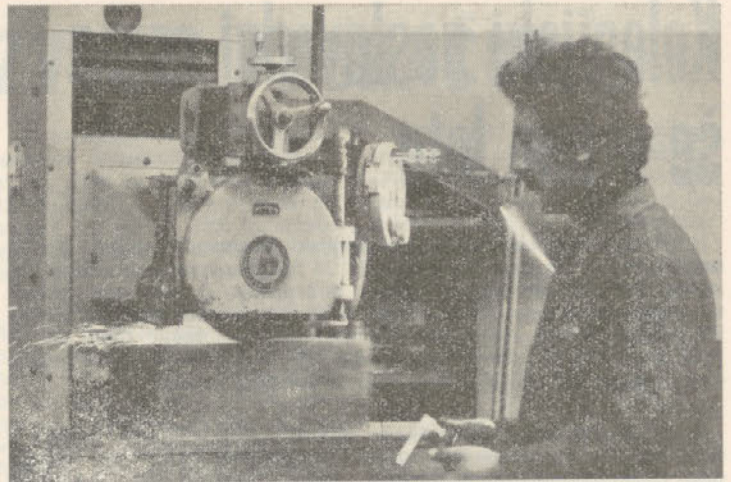
Če nas preveč občutek zadovoljstva, da je obveščanju delavcev namenjeno veliko pozornosti, se moramo zavedati, da to pomeni veliko obveznosti za vse, ki so kakorkoli zadolženi za informacije. To ni odgovornost le za pripravljalce informacij, ampak (vsaj še) tudi za sindikalne in druge družbenopolitične delavce in za sodelavce sredstev obveščanja v združenem delu. Ni dovolj, če glasilo na prvi strani in z velikimi naslovnimi črkami objavi npr. »Rezultati poslovanja v naši OZD« in nato sledi sicer strokovno, a suhoparno poročilo, ki ga razume v najboljšem primeru le tisti, ki imajo vsaj srednješolsko ekonomsko izobrazbo. **Vsebinsko takšnega poročila je treba prevesti iz jezika stroke v večini zaposlenih v OZD razumljiv jezik.**

rih delavcev. Ljudje naj vidijo svoj predlog, ki so ga tam povedali, pa tudi mnenja sotovarišev o predlogu. Glasila naj bi nadalje sledila »usodo« predlogov, dogovorov in sklepov — takšen pristop bi spodbudil nove ideje, vse to pa bi prispevalo k izboljšanju gospodarjenja. Vse prepogosto je zdaj izogibanje, da bi poročali o kritičnih zadevah, dilemah, variantah — pa prav na to bi morali opozarjati. Dobri sklepi namreč oblikujejo skozi izmenjavo, da, skozi kresanje mnenj. **Izpostavljati bi veljalo aktualna in pereča vprašanja;** če jih predstavljamo zgolj formalno, brezoblično, je to že njihovo določeno zamegljevanje.

Čemu pozornost?

Povzeli bomo tista vprašanja, za katera sindikati menijo, da bi morala biti pri razpravah o gospodarjenju v ospredju. Res je prvi vtis, da je teh vprašanj obilo, toda če ne bodo podana tako, ker je pač treba izpolniti obveznost (da bo volk sit in koza cela), če bodo podana življenjsko, potem je sleherni teh vprašanj takšno, da zna razneti razpravo. Seveda pa naj bodo v posamezni razpravi izpostavljena tista vprašanja, ki delavce najbolj žulijo. Če so med temi tudi »občutljiva« vprašanja, potem se je pač treba na razpravljanje o njih dobro pripraviti. Če bi takšna vprašanja »prezrla«, jih s tem ne razrešimo, potem tlijo in samo vprašanje časa je, kdaj se bodo »razgorela«. Gोजenje tako imenovanih tabu tem je sicer na videz lažja, a dejansko nevarna pot, ki je slejkoprej za nameček še slepa ulica.

Vprašanj je resnično veliko, naš namen pa je, da spomnimo na najpomembnejša iz resnično široke palete.

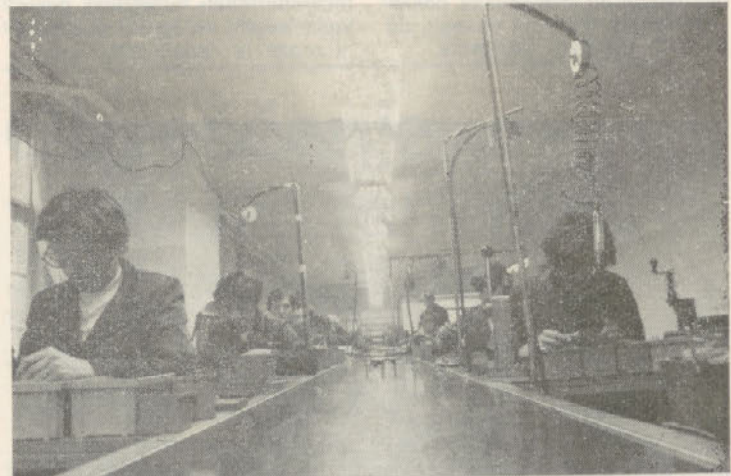

Stroji za natančno obdelavo, zahtevajo tudi delavčovo usposobljenost

stvi, dohodek in dohodek na delavca, čisti dohodek s prikazano razporeditvijo za osebne dohodeke, za skupno porabo v tozdu, za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela in za rezervni sklad izgube — to so osnovni podatki o uspešnosti poslovanja in uresničevanja plana v tozdu med letom v primerjavi z enakim obdobjem prejšnjega leta.

V odstotkih in v primerjavi s planom, so prikazana osnovna razmerja v razporejanju ustvarjenega dohodka, delež za akumulacijo, delež za čiste osebne dohodeke in skupno porabo delavcev ter delež za splošno in skupno porabo in druge namene zunaj tozda.

in družbenih dejavnosti pripravijo in posredujejo organizacijam združenega dela poročila o uresničevanju programov in predlog realizacije. V sedanjih akcijah ob devetmesečnih rezultatih dela naj po predhodni razpravi delavcev poslovnih organi pripravijo do 12. novembra celovito informacijo o devetmesečnem poslovanju in gospodarjenju, opremljeno tudi z ukrepi do konca leta in izhodišči za plane za leto 1980. Tej celoviti informaciji naj bodo podana tudi prej omenjena poročila SIS, pa tudi poročila skupščine občine in gospodarske zbornice v primeru, ko gre za organizacije združenega dela, ki poslujejo na meji rentabilnosti oziroma z izgubo.

Tekoči trak v TOZD Precizna mehanika

Rezultati gospodarjenja v posameznem tozdu se primerjajo z drugimi tozdi ali sorodnimi dejavnostmi oziroma s tistimi tozdi, s katerimi so dohodkovno povezani, z naslednjimi kazalci: celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi, dohodek na delavca, dohodek v primerjavi s poprečno (u)porabljenimi poslovnimi sredstvi, akumulacija v primerjavi z dohodkom, osebni dohodek in sredstva za skupno porabo na delavca (mesečno).

Roki opravi

Te podatke so za določeno obdobje dolžni pripraviti poslovnih organi oziroma strokovne službe, potem pa naj bi o teh podatkih razpravljali delavci na zborih in hkrati odločali o začasni delitvi ustvarjenega dohodka. Tudi samoupravne interesne skupnosti s podporja materialne proizvodnje

Do 28. novembra naj izvršni odbori osnovnih organizacij ZS ocenijo pripravljena gradiva za razpravo, ki naj poteka v sindikalnih ali delovnih skupinah. Na podlagi analize teh razprav naj delavski sveti obravnavajo analizo gospodarjenja za letošnje leto in predlog plana za prihodnje. Rok za to nalogo je 17. december. Do 25. decembra naj delavci na zborih sprejmejo plan za leto 1980.

Do 30. januarja 1980 pa naj poslovnih organi pripravijo vse bistvene podatke poslovanja in gospodarjenja v letu 1979, na tej podlagi naj bi se delavci do 24. februarja nazborih delavcev odločali o delitvi ustvarjenega dohodka po zaključnem računu za leto 1979. Seveda pa bi še pred tem obravnavali gradivo v sindikalnih ali delovnih skupinah, podobno kot v decembru.

Vladimir Jerman

Iz Litarne TOZD Avtooprema

Že s površnim listanjem glasil združenega dela zapazimo, da v teh informacijah ni »življenjskega soka« da so kot telo brez krvi. **Informacije** bodo mnogo bolj »živahne«, če bodo poročale tudi o konkretnih razpravah po delovnih ali sindikalnih skupinah, na zbo-

Osnovni podatki

Osnovne podatke navajamo zato, ker je bilo ob dosedanjih razpravah čutiti nekakšno zadrego, o čem vse se velja pogovoriti.

Celotni prihodek v dinarjih in v primerjavi s porabljenimi sred-

NEKEMU USPEHU OB ROB

Skopo poročilo iz fakturiranega oddelka, ki navaja, da je TOZD TAP dosegla v septembru 787 starih milijonov izvoza, zahteva komentar. Istočasno to namreč pomeni, da je bil mesečni plan, ki je postavljen na 328 milijonov dosežen z 218,4 % in da se je naša OZD ki dosega v prvih 9. mesecih izvoz v vrednosti 4,036 milijard odnosno 124,3 % od planiranega, uspešno vključila v splošne napore ugodnejše zunanjetrgovinske menjave.

Za realizacijo te naloge so zaslužni tako delavci na montažnih trakovih, ki za realizacijo naloge že mesece nazaj strpno pristajajo na nepopularen podaljšan delovnih 12 — 12, kot tudi delavci v drugih oddelkih, obratih in službah vezanih na proizvodnjo za izvoz.

Posebej je potrebno poudariti, da smo uspeli plasirati svoje proizvode različnih blagovnih skupin, različnim firmam širom Evrope. Status najstarejšega in še vedno največjega izvoznega partnerja — letos mineva 7 let neprekinjenih dobav — ima koncern GENERAL MOTORS, kateremu dobavljamo okenske dvigalke za tovarne OPEL v ZR Nemčiji in Belgiji, ter VAUXHALL v Veliki Britaniji. Čeprav govorimo o neprekinjenih 7-letnih dobavah, pa ne moremo govoriti istočasno o nekaj trajnejših aranžmajih, saj se je potrebno kvalitetno in rokavno potrjevati od pošiljke do pošiljke in bi lahko pomenilo bistveno odstopanje kvalitete, kot rednosti dobav že tudi prekinitev nadaljnje sodelovanja.

Kot drugega smo leta 1974 vključili v izvoz našega licenčnega partnerja firmo Graubremse Heidelberg v ZR Nemčiji in njegovo sestrsko firmo Graubremse Dunaj v Avstriji. Od skromnih začetkov v letu 1974, ko smo izvažali predvsem neobdelane pa tudi obdelane odlitke, se bo izvoz v letošnjem letu povzpел na cca 500.000 DM in bo dosežen predvsem na izvozu gotovih agregatov. Dejstvo, da smo uspeli z izvozom gotovih agregatov govori samo po sebi o doseženi kvaliteti na tako občutljivi

vem področju, kot je področje zavor. Na žalost pa ugotavljamo, da zaradi pomanjkanja kapacitet ne moremo zadovoljiti vsem poprašenjem, ki nam jih firma Graubremse daje.

DB — MERCEDES v ZR Nemčiji dobavljamo dvigala za tovarni program od leta 1977.

RABA — Madžarska, uspešno dobavljamo sedeže proizvedene po licenci BREMSHEY že drugo leto, v okviru meddržavne kooperacijske pogodbe, sklenjene med firmo MOGUERT iz Budimpešte in POSLOVNIM ZDRUŽENJEM Dirana iz Beograda, katerega člani smo tudi mi.

BMW iz ZR Nemčije — po dolgoletnih prizadevanjih smo se v lanskem letu uspeli z več ali manj uspeha prebiti tudi k tej firmi. Izvoz okenske dvigalke, ke je predmet trenutnega poslovanja, bo v perspektivi zamenjalo vrtilišče kljuka, ki smo jo homologirali v avgustu letos.

BREMSHEY v ZR Nemčiji, drugi licenčni partner, ki ga ima naša TOZD, se je po nekaterih manj uspešnih poizkusih iz preteklih let, v letošnjem letu tudi vključil v skupino izvoznih partnerjev.

Z zgoraj opisanim je podan kratek pregled podjetij, s katerimi sodelujemo pri ustvarjanju izvoza, sigurno pa s tem še daleč niso izčrpane vse možnosti, ki jih bo potrebno v naslednjih obdobjih še podrobneje opredeliti in že dosežene uspehe na tem področju še povečati.

WEIGL Emerik,

Problematika izvajanja požarne varnosti

Varstvo pred požarom je dejavnost posebnega družbenega pomena. Delovni ljudi in občani v organizacijah združenega dela in drugih organizacijah imajo pravico in dolžnost, da na temeljih družbene samozasčite varujejo pred požarom drubeno premoženje ter življenje in premoženje občanov. Organizacije združenega dela morajo uresničevati ukrepe za gašenje požara in reševanje ljudi in premoženja z orodjem in drugimi sredstvi za gašenje (Zakon o varstvu pred požarom Ur. list SRS št. 2/76)

V DO AGIS obstaja prostovoljno gasilsko društvo, ki ni organizacijsko usposobljeno, in kot takšno učinkovito v primeru požara.

isker. Spravljajmo in prenašajmo jih v varnih zaprtih posodah in ne v odprtih škatlah, vedrih ipd. To opravljajmo v varni razdalji od toplotnih virov.

Ugotavljanje usposobljenosti članov gasilske enote

Služba varstva pri delu predlaga DO glede na nevarnost požara da zaposli odrejeno število profesionalnih gasilcev, naloga katerih bo delovati preventivno in kurativno, ker požar predstavlja stalno prisotno nevarnost. Vlaganje v zaščito je navadno cenejše, kot pa gašenje požara ali škoda, ki s tem nastane.

Preventivno požarno varnostni ukrepi v DO AGIS

Požarna preventiva zajema ukrepe, s katerimi vnaprej odstranimo oz. preprečimo pomanjkljivosti, ki bi lahko povzročile požar. Da to dosežemo ni potrebno veliko napora in tudi ne finančnih sredstev.

Potrebna je odgovornost in pripravljenost vsakega posameznika, da prispeva k lastni in družbeni varnosti. V strnjeni obliki želimo opozoriti predvsem na naslednje:

— Poskrbimo za čistočo na delovnih mestih. To je osnova za pozitivno oceno naše požarne preventive!

Obilica odpadkov vnetljivega prahu, neprimerno odložene masne krpe, razmetan embalažni material in drugo predstavlja stalno nevarnost za nastanek in širjenje ognja.

— Pri odpiranju posod z vnetljivimi tekočinami in pri vseh nadaljnjih delih z njimi, uporabljajmo orodje, ki ne povzroča

— Imejmo na delovnih mestih le takšne količine vnetljivih barv, lakov, topil in razredčil, kolikor jih trenutno potrebujemo, v priročnih skladiščih pa le enodnevne zaloge.

— Uredimo skladišča in skladiščno blago po predpisih in navodilih. Slabo skladiščeno blago pospešuje širjenje ognja, gasilec pa otežkoča hitro in uspešno intervencijo.

— Pregledujmo, čistimo in redno vzdržujmo kurilne in svetilne naprave, ki predstavljajo stalno požarno nevarnost. V bližini le-teh ne postavljajmo gorljivega materiala.

— Postavljajmo likalnice in podobno orodje oz. naprave vedno le na proti ognju odporne podstavke.

— Nadzirajmo in stalno mažimo ležaje in druga mesta, kjer lahko pride do povečanega trenja, toplote in s tem vžiga.

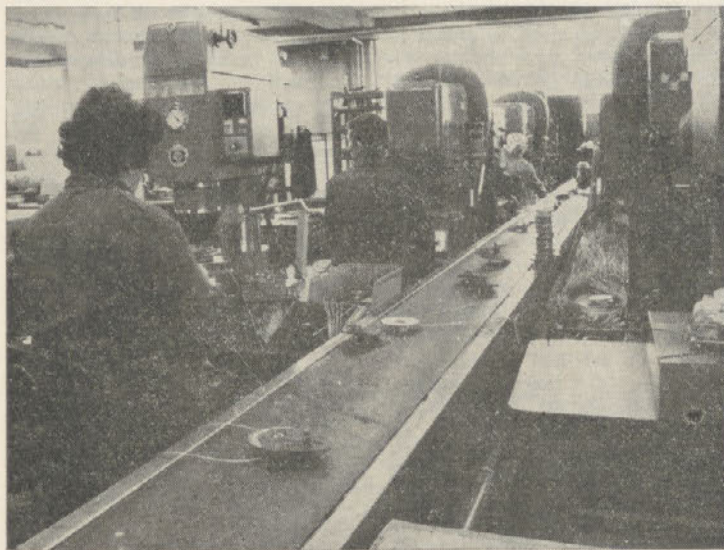
— Takoj obvestimo predpostavljene o vsakršnih okvarah in pomanjkljivostih na električnih instalacijah, sami pa pred tem izklopimo tokokrog. Zaradi zlomljenih izolacijskih delov, poškodovanih stikal, vtičnih in drugih elementov, poškodovane izolacije vodnikov, raznih improvizacij, krpanje varovalk, itd., pride do kratkega stika ta pa je najpogostejši vzrok požarov, ki jih povzroča elektrika.

— ne kadite tam, kjer je na tleh vnetljiv material!

— ne mečite od sebe gorečih vžigalic in cigaretne ogorkov!

Enco Perič

Prizadevnost delavk in delavcev ob tekočem traku je veliko pripomogla našemu uspehu

Enotnost delovanja DPO v DO AGIS

V kolikor meri je delovanje DPO (mladina, sindikat, ZK) povezano se kaže na zunaj v sklicih skupnih sej, na katerih obravnavamo nastale težave na nivoju DO. Iz zapisnikov izhaja, da je konferenca sindikata obravnavala predvsem področja družbenega standarda. Ena seja je bila posvečena tematiki s področja vrednotenja del. Organizacijska na nivoju DO ne deluje noben povezovalni organ za OZK. Organizirani so bili posveti sekretarjev. Toliko torej o zunanjih oblikah povezovanja DPO na nivoju DO. Vsebinska stopnja povezanosti pa se kaže v gospodarjenju, v tražanju sporazumevanja, v odprtosti skupne problematike, za katero se ne prične sporazumevati.

Dejanska povezanost na področju gospodarjenja in socialne politike kaže povezano ali nepovezano delovanje DPO — vsebinsko.

Kakršnokoli stanje v odnosih obstaja, je izraz delovanja DPO. DPO odgovarjajo, da se problematika podreja skupnim interesom. Odgovorne so torej tudi za to, da izpostavijo problematiko, ki zadeva skupne interese ter jo obravnavajo in rešujejo.

Izpostavljamo področja, kjer se kaže povezanost delovanja, hkrati pa nakazujemo na prisotnost nevarne miselnosti, ki se oddaljuje od povezovalnih težav.

— Prihodkovne odnose sta vzpostavile samo dve TOZD pa še ti spoznavata, da jima povzročajo ti odnosi podrejeni položaj nasproti drugi TOZD.

— Ostali interni odnosi so osnovani na kupoprodajnih odnosih in ni želje po višjih oblikah povezanosti.

— Proizvodna problematika — manjko kapacitet se rešuje s kooperanti izven DO.

— Investicijska sredstva se vlagajo tudi v sredstva, ki v drugi TOZD niso izkoriščena.

— Konfrontacija mnenj vodilnih delavcev, je večkrat podobna sporazumevanju gluhih.

— Pravo nesporezovanje ter izkazovanje moči je prisotno, ko gre za finančna sredstva za DSSS.

— Trajanje sporazumevanj presega čas tudi 6 mesecev.

— Odločitve so mnogokrat podrejene želji in moči določene TOZD, ne pa ekonomski logiki, kaj šele skupnim interesom.

Ob želji pa tudi pričakovanjih širše družbene skupnosti bomo morali spoznati, da bomo posodreženek

dobili proizvodne odnose, spoznati, da je za Agis boljše, če so razpoložljive kapacitete polno izkoriščene za Agis, kot celoto. Zato pa so nam potrebni dohodkovni odnosi, tudi zato, da bi poslovni s čistimi računi (saj upravljamo vsak po en del skupnega, družbenega, našega, ne »njihovega« imetja — in slabo delo sosedu gre na račun mojega žepa in obratno).

Spoznati bomo morali in odpraviti vrtičkarstvo TOZD, kjer se pogosto pojem samoupravljanja in svobode enači s svobodo samovolje in neodgovornosti.

S tako fevdalno logiko poslovanja bomo morali prekiniti ter se sprijazniti, da je rešitev v povezovanju, sporazumevanju, dejstvu, da upravljamo z družbenimi sredstvi, ki zahtevajo ustrezen odnos.

Člani DPO po mojem še nismo spoznali ali nismo zbrali dovolj moči, da bi se tej problematiki bolj posvetili.

Mirko Prelog

Poravnavanje terjatev

Vse slabša plačilna sposobnost naših temeljnih organizacij in izredne težave vsakega 15. v mesecu za pridobitev potrebnih sredstev pri izplačilu osebnih dohodkov, ki v Agisu skupaj znašajo cca 19.000.000,00 din, nas prisiljujejo, da podrobno analiziramo tudi plačilno sposobnost naših kupcev.

Ugotavljamo, da kupci v pretežno plačujejo v 19—20-tih dneh po izstavitvi računa, kar pravzaprav ni zaskrbljujoče, če vemo, da je zakonski rok za plačilo računov 15 dni po odpremi blaga. Ker pa blago često pošiljamo po železnici, z nekaterimi večjimi kupci, kot so: TAM, Zavodi crvene zastave Kragujevac, FAP Priboj in morda še s kom, pa imamo pogodbeno dogovorjen rok prevzema od 5—10 dni, je razumljivo, da kupci že pri pogodbi, oziroma sporazumu, ki smo ga z njimi sklenili, niso dolžni poravnati računov pred dogovorjenim rokom, to je približno 20—25 dni po izdobi. Ugotavljamo tudi, da večina slovenskih delovnih organizacij — kupcev, pravočasno poravnava svoje obveznosti do TOZD V DO Agis. Večje probleme pri poravnavi dolga imamo z nekaterimi delovnimi organizacijami iz drugih republik in to večinoma z večjimi, ki imajo tolikšen vpliv, da jih štiti pristojna služba družbenega knjigovodstva, tako da tudi naše prijave SDK naj dosti ne zaležejo.

Takšne delovne organizacije so: Torpedo Rijeka, IMT Beograd, Ikarus Zemun, Radoje Dakič Titograd, 11. oktombri Skopje, ZCZ

Kragujevac, Fabrika vagona Kraljevo, Utva Pančevo in AK Mehanika Skopje.

Ugotavljamo tudi, da vse več kupcev poravnava svoje obveznosti do TOZD v DO Agis izključno z menicami, saj je več kot 50 % vseh terjatev poravnanih s tem vrednostnim papirjem.

Skupni zneski terjatev do kupcev za vse TOZD v delovni organizaciji ne naraščajo, to pa tudi zato, ker je naša fakturirana realizacija iz meseca v mesec praktično manjša. Številčnih podatkov o terjatvah po mesecih ne bi navedreženek

jala, ker so med obračunskimi meseci (konec vsakega kvartala) in ostalimi meseci neprimerljivi, zaradi drugačnega načina zajemanja plačil.

Kljub večkratnim opozorilom referentov nabave in OPD TOZD, še zmeraj ugotavljamo, da izvršene usluge in prodan material fizičnim osebam ni poravnani ob sprejemu materiala, oziroma izvršeni usluge, kot to določajo interna navodila, ampak, da moramo te dolžnike često za nizki znesek nič kolikokrat opominjati, oziroma tožiti, ko stroški tožbe pogosto presegajo glavni dolg.

Minka Planinc

Iz obrata družbene prehrane

Malice, ki se pripravljajo v našem obratu, so mnogokrat s strani delavcev kritizirane, vendar se marsikdo ne zaveda, da je v 1950-članskem kolektivu težko doseči popolno zadovoljstvo. Delavci zaposleni v obratu se trudimo, da bile malice čim boljše. Obenem pa se vprašujemo, ali imajo delavci, ki na dnevnem redu kritizirajo naše malice, doma res samo izbrane jedi? V malokaterem obratu družbene prehrane je tako, kot pri nas, da si delavci lahko vzamejo po želji kruh. Zato je pogled na mize, na katerih ležijo enkrat ugriznjeni kosi kruha, vse prej kot prijeten in razveseljiv.

Z naslednjim letom moramo tudi računati, da se bo moral regres za topli obrok zvišati, saj je sedaj že leto in pol 360.— din, s tem, da še vsak delavec prispeva 3.— din lastne udeležbe. Vsi vemo, da se cene živilom dvigajo z vrtoglavo naglico in da imamo velike težave z nabavo in pripravo zadostne količine živil.

S 1. 10. 1979 smo uvedli v našem obratu tudi nočno izmeno,

na zahtevo delavcev, ki delajo v nočni izmeni. Čas delitve nočne malice je od 01.30 do 02. ure. Uvedba nočne izmene pomeni tudi močno povišanje režijskih stroškov obrata, saj smo morali na novo zaposliti še dva delavca. V nočni izmeni načelno ne sme biti ženska delovna sila. Opažamo, da je kuhanje malice naletelo na ugoden odziv pri zaposlenih v nočni izmeni.

Iz zavoda za zdravstveno varstvo in higijeno živilskega in kemičnega laboratorija smo dobili izvide o preiskavi kalorične vrednosti obrakov:

— zelna solata s krompirjem, cvrt piščanec, kruh — kalorična vrednost obroka je primerna — vsebuje 1863 kalorij,

— srbski pasulj s slanino, jogurt, kruh — kalorična vrednost je primerna — vsebuje 1688 kalorij.

V mesecu septembru smo porabili 534.941,82 din za živila in skuhalo 42.833 obrokov.

V mesecu oktobru smo porabili 611.029,46 din za živila in skuhalo 43.571 obrokov.

Ob ugodnostih manjše težave

Že lep čas je dana možnost lastnikom motornih vozil, da ob pregledu tehnične izpravnosti svojega vozila opravijo tudi ostale zahteve za podaljšanje prometnega dovoljenja v temeljni organizaciji servisu. Ta ugodnost je brez dvoma dobrodošla za vse lastnike motornih vozil, ki so pred tem, zaradi poteka veljavnosti prometnega dovoljenja, uporabili bistveno več časa za podaljšanje tega.

Vendar z ugodnostjo, ki je je bil sleherni vesel pa občasno prihaja do manjših nejasnosti in težav. Te izhajajo predvsem iz vprašanja, kako plačevati cestnino, ali samo z gotovino ali je to možno tudi z drugim plačilnim sredstvom, kot je ček. Pred nedavnim je prav zaradi tega, ker je lastnik motornega vozila želel ob podaljšanju veljavnosti prometnega dovoljenja, to opraviti s čekom, pa je dobil obrazložitev, da je tako plačilo možno samo na pošti, prišlo do nesporezuma, ki vsekakor nikomur ni v korist. Zato smo se dogovorili,

da to vprašanje plačevanja cestnine posredujemo odgovornim v servisu z željo, da nam nanj odgovorijo. Odgovor smo dobili in ga tudi objavljamo.

»Oddelek za finance pri SO Ptuj na ponovno urgenco TOZD Servis motornih vozil in SDK podružnica Ptuj, še ni dal ustreznega pojasnila oz. navodil, kako se naj izvaja plačilo s čekom. Do tega časa pa ostane kriterij enak, in sicer plačevanje cestnine s čekom je mogoče na pošti, na osnovi dogovora z oddelkom za finance pri SO Ptuj.«

ANALIZA

devetmesečnih rezultatov poslovanja v DO AGIS

Analiza izvršenih planskih nalog za prvih 9 mesecev leta 1979 pokaže, da je delovna organizacija preseгла zastavljeni plan celotnega prihodka za 3 %, v primerjavi z istim obdobjem leta 1978 pa za 18 %. Analiza doseganja plana celotnega prihodka pa pokaže, da je najbolj preseгла TOZD Kovinska obdelava (za 7 %), medtem ko ga niso dosegle TOZD Precizna mehanika, Orodjarna, Vzdrževanje in TOZD Gumarna, ki je 6 % izpod plana. TOZD Servisi je plan celotnega prihodka preseгла za 38 %. Vendar v planu ni bila zajeta prodaja vozil.

V III. kvartalu že ugotavljamo hitrejšo rast porabljenih sredstev od rasti celotnega prihodka, kar je predvsem posledica pospešene rasti cen reprovizivnega materiala, ki so v povprečju porasli za 14 %, medtem ko so bile prodajne cene le v nekaterih primerih korigirane navzgor do največ 7 %.

Planirani dohodek je delovna organizacija preseгла za 1 %, s tem, da ni bila v celoti dosežena planirana amortizacija, kot posledica zapoznelih investicij. Izrazito presega plan dohodka TOZD Kovinska obdelava (za 12 %), medtem ko ga nista dosegli TOZD Precizna mehanika (za 4 %) in TOZD Gumarna (za 11 %). Pri tem moramo poudariti, da so posamezne TOZD imele določeni znesek neplačane realizacije in blaga na poti, za katere so morale poračunati fikse stroške.

Izločanja iz dohodkaso se gibala točno po planu, analiza izločanj pa pokaže, da so predvsem porastle pogodbene obveznosti na račun povečanih obresti, v manjšem obsegu pa zaradi rasti zavarovalnih premij in bančnih uslug.

Analiza delitvenih razmerij pokaže, da je delovna organizacija razporedila za 1 % več sredstev za osebne dohodke na račun akumulacije, kar se je pokazalo kot 3 %-na neizpolnitev sredstev v sklade. Delitvena razmerja so bila izrazito porušena v TOZD Gumarna, Precizna mehanika in TOZD Vzdrževanje, ki niso zagotovile naložb v sklade, pri tem so pospešeno izdvajale sredstva za osebne dohodke ter tako prekoračile tudi določila panoškega sporazuma, oz. Resolucije je prekoračila z 2,3 % tudi TOZD Orodjarna. Ponovno moramo opozoriti, da bo morala delovna organizacija in vsaka TOZD dosledno spoštovati zastavljena planska delitvena razmerja, predvsem pa naložbe v poslovni sklad, v kolikor želimo realizirati načrtane naloge za leto 1980, predvsem pa že sprejete obveze za leto 1980. Zato predlagamo, da tiste TOZD, ki so razporejale čisti dohodek izven delitvenih razmerij ponovno proučijo obstoječe stanje ter skupaj s strokovnimi službami podvzamejo ukrepe za korekturo pri delitvi.

Analiza uspešnosti poslovanja, v primerjavi z doseženimi rezultati v letu 1978 pa pokaže večjo skrb za naložbe v sklade ter zaostajanje rasti osebnih dohodkov. Ti pokazatelji so tudi enaki v analizi kazalcev 9-mesečnega poslovanja s tem, da moramo pri indeksu rasti akumulacije upoštevati počasnejšo rast sredstev za stanovanjsko gradnjo, kar se zneskovno skoraj pokriva.

Kljub doseženim planiranim poslovnim rezultatom s temi nemo-remo biti zadovoljni, saj so ti preskromni glede na možnosti, ki jih je delovna organizacija kljub zunanjetrgovinski problematiki, v 9 mesecih leta 1979 imela. Tako smo izredno malo storili na področju racionalizacije tehnoloških podatkov, substituciji uvoženih materialov, boljšemu izkoristku razpoložljivih kapacitet — predvsem novih kapacitet, na drugi strani pa smo premalo budno spremljali dinamiko gibanja cen na nabavnem in prodajnem trgu ter se premalo odločno postavili za ureditev cen naših proizvodov.

Doseganje plana investicij

Problematika, ki smo jo nakazali pri doseganju planiranih investicij že ob polletni analizi poslovnih rezultatov, se nadaljuje tudi v III. kvartalu. Pri tem pa moramo ugotoviti, da nam je v III. kvartalu le uspešno pridobiti nekatera manjkajoča dovoljenja in soglasja, tako da bomo večji del investicij lahko realizirali v zadnjem kvartalu leta 1979, s tem da imamo v tem trenutku zagotovljena tudi vsa potrebna sredstva. Tako ocenjujemo, da bo plan investicij do konca leta dosežen

v višini 65 % planiranih, oz. da bomo v letu 1979 vložili skupaj 70 mio. din (7 milijard) v investicije.

Analiza na novo aktiviranih investicij pokaže, da se le-te le počasi uvajajo v proizvodnjo ter da le v redkih primerih njihova izkoriščenost dosega povprečno izkoriščenost kapacitet v delovni organizaciji. Tako počasno aktiviranje novih investicij pa negira vsa načrtovana pričakovanja ekonomskih efektov v investicijskih elaboratih. Pri posameznih investicijah ugotavljamo tudi čuden odnos s strani tehničnih struktur do novih investicij, ugotavljamo pa tudi, da za uspešno delo na novih strojih nimamo primernih strokovnih kadrov ta problematika pa je zadnje čase izrazito izpostavljena tudi v TOZD Vzdrževanje.

Uvajanje računalniškega sistema bo zahtevalo še v teku leta 1979 minimalna dodatna združevanja investicijskih sredstev za pripravo prostorov, kjer bo sistem montiran.

V prikazani strukturi investicij nismo zajeli zaključnih investicij: skladišče gotovih proizvodov in gradbeni objekt servisa.

Zaposlenost

Kasnitev pri realizaciji investicijskega programa imajo za posledico tudi počasnejšo rast zaposlenih. Tako smo plan zaposlenosti v delovni organizaciji do 30. 9. 1979 izpolnili v višini 95 %, oz. število na novo zaposlenih delavcev v delovni organizaciji AGIS se je dvignilo za 92 novih sodelavcev. Število zaposlenih v primerjavi leta 1978 pa je poraslo za 7 %, kar nam v nadaljni analizi pokaže, da je pri rasti celotnega prihodka v višini 18 % in pa povprečni rasti cen naših proizvodov 7 % produktivnost porasla od 3—6 %, kar utemeljujemo tudi z boljšim izkoristkom foda razpoložljivega delovnega časa, kot posledica znižanja bolniškega staleža v DO AGIS.

Analiza zaposlenosti pokaže, da kljub zastavljeni kadrovski politiki nismo uspeli zagotoviti za posamezna kritična delovna mesta primernih strokovnih kadrov ter smo za to morali ta dela prerazporediti na že itak obremenjene preostale sodelavce. Izhod iz te situacije vidimo le v pospešenem izobraževanju lastnih kadrov, kakor tudi v spremenjeni delitvi sredstev za osebne dohodke.

Zunanjetrgovinska problematika

Izvajanje restrektivnih ukrepov na področju zunanjetrgovskega poslovanja se je nadaljevalo in zaostrovalo tudi v III. kvartalu leta 1979, kar je imelo za posledico tudi znižanje prodajalnih planov, ker nismo mogli plasirati določenih proizvodov, vezanih na uvoženi reprovizivni material. Tudi na področju uvoza opreme nismo bili preveč uspešni. Načrtane akcije, povezave z našimi kupci za koriščenje bonitet iz 67. člena Zakona o deviznem poslovanju smo le v malo katerih primerih uspeli realizirati, vendar bomo morali v naslednjem obdobju tej možnosti dati večji povdarek, kot doslej. Zasilni izhod pri reševanju te problematike smo našli v sklepanju samoupravnih sporazumov o poslovno — tehničnem sodelovanju z drugimi TOZD in DO, vendar vedno bolj ugotavljamo, da so te rešitve zelo drage in razmeroma kratkega značaja. Zato vidimo edini izhod v pospešenih osvajalcih in bolj optimističnem pristopu k lastnemu izvozu, predvsem tistih TOZD, ki so doslej na tem področju zaostajale.

Dinamika vezave sredstev

Analiza obračunanja zalog pokaže, da skoraj vse TOZD dosledno spoštujejo dogovorjene količnike obračunanja zalog, ki so bili postavljeni s poslovno politiko in letnim planom za leto 1979. Manjša odstopanja ugotavljamo le pri vezavi zalog trgovskega blaga pri TOZD Servisi.

Pri politiki vrednotenja zalog so posamezne TOZD v celoti eliminirale v kalkilirane osebne dohodke, medtem ko TOZD TAP in Gumarna znotraj dogovorjenih odnosov še vedno vrednotijo del v kalkiliranih osebnih dohodkih. Prav tako ugotavljamo v posameznih TOZD tudi rast neodpisane vrednosti orodij.

Pregled nekurantnih zalog pa pokaže, da so tu začrtane akcije v III. kvartalu precej zastale ter zato moramo v zadnjem kvartalu pospešiti prodajo nekurantnih zalog materiala in drugih zalog.

Izločanje sredstev lastne udeležbe pri investicijah, nizka akumulativnost in rast osebnih dohodkov so nenehno slabšale likvidnost delovne organizacije ter je zato finančni odbor bil skozi vse leto prisiljen predlagati najemanje vedno novih kreditov za trajna in kratkoročna obratna sredstva. Zaradi tega se je zadolženost delovne organizacije do 30. 9. 1979 na račun dodatnih sredstev dvignila za 20 mio. din (2 milijardi).

Zadolženost delovne organizacije pa je porastla tudi za najete investicijske kredite. Počasno izvajanje investicij pa ima za posledico, da bomo pravilno zadolženost lahko izkazali šele konec leta, ko bodo zaključeni nekateri večji investicijski objekti, ki so sedaj še v gradnji (gumarna, Formin).

Velika potreba po poslovnih sredstvih in nagla rast delovne organizacije nam je narekovala, da smo se povezali z večjimi poslovnimi bankami ter zato ocenjujemo, da bomo lahko v naslednjem obdobju pokrili potrebe po sredstvih, ki se bodo pokazale z nadaljnjim razvojem delovne organizacije.

Dinamika osebnih dohodkov

Primerjava doseženih osebnih dohodkov 9 mesecih leta 1979 z načrtovanimi pokaže, da kljub nekoliko hitrejšemu izdajanju sredstev čistega dohodka za osebne dohodke le-ti še vedno zaostajajo za povprečnimi osebnimi dohodki v občini in republikli. Tako ugotavljamo, da je povprečni osebni dohodek v DO AGIS porastel za 13 % in dosega višino 5.718 din, medtem ko je gospodarstvo občine Ptuj doseglo povprečni osebni dohodek 6.195 din, ali osebni dohodki v DO AGIS zastajajo za povprečjem gospodarstva v Ptujju za 8 %, za povprečjem industrije v Ptujju pa za 6 %, (povprečni osebni dohodek v industrije je 6.078 din). Podatek za povprečni republiški osebni dohodek še nimamo, polletni pa je bil 6.609 din ali za 15 % višji kot je povprečni osebni dohodek za 9 mesecev v DO AGIS.

Najpočasnejšo rast osebnih dohodkov ugotavljamo v TOZD TAP in delovni skupnosti, kjer so ti porastli za 11 oz. 13 %, najhitrejša rast pa je v TOZD Kovinski obdelavi in TOZD Precizna mehanika, kjer so ti porastli za 20 %.

Realni osebni dohodek je v DO AGIS padel za 9 %, medtem ko je najbolj padel v TOZD TAP 10 %, najmanj pa v TOZD Kovinska obdelava in Precizna mehanika, kjer se je znižal le za 3 %. Padec realnega osebnega dohodka smo izračunali na osnovni rasti nominalnega osebnega dohodka in pa rasti življenjskih stroškov, ki so bili prikazani po službeni statistiki z rastjo 23,8 % za prvih 9 mesecev leta 1979.

Na področju osebnih dohodkov, ki smo mu dajali skozi vse leto veliko pozornost, smo realizirali določene postavljene naloge ter speljali preko samoupravnih organov v naše samoupravne akte tudi določila sindikalnih stališč po delitvi po delavčevem rezultatu dela. Kljub temu pa danes ponovno ugovarjamo, da to področje še vedno ni proučeno v taki meri, da bi lahko v celoti zagotovili pravičnost in doslednost pri delitvi sredstev za osebne dohodke. Zato samoupravni organi in strokovne službe načrtujejo še dodatne akcije za rešitev saniranja nastale situacije.

Poslovanje obrata družbene prehrane

Analiza poslovanja Obrata družbene prehrane za 9-mesecev leta 1979 pokaže, da je obrat presegal planirani celotni prihodek za 7 %, pri tem pa realiziral planirana porabljena sredstva le v višini 93 %, kar je ugodno vplivalo na rast dohodka, ki je dosežen z indeksom 200. Pri tem moramo posebej poudariti, da je na rast celotnega prihodka in dohodka ugodno vplivala prodaja toplega obroka drugim TOZD izmen DO AGIS, katerega cena je višja od cene toplega obroka za delavce v DO AGIS. Fizični obseg poslovanja se je v Obratu družbene prehrane bistveno spremenil, saj pripravimo v tem obratu 10.000 obrokov mesečno več, kot smo pripravili to v letu 1978. Na porast dohodka pa vpliva delno tudi to, da bremenimo ta obrat le z dogovorjenimi stroški ter občasna mesna kriza. Zaradi tega je nastal trenutni ostanek čistega dohodka v višini 920.000 din, ki bo se pa do konca leta znižal, ker smo v obratu družbene prehrane morali povečati število zaposlenih, zaradi uvedbe toplega obroka za nočne izmene, kar bo povzročilo še dodatne stroške. V kolikor bi se konec leta v Obratu družbene prehrane kljub temu pokazal nadpovprečni ostanek čistega dohodka, predlagamo, da se ta sredstva naložijo v sklad skupne porabe in uporabe, kot lastna udeležba v finančni konstrukciji izgradnje nove amublante, ali pa da se vrnejo temeljnimi organizacijam.

Povečani obseg poslovanja in večja intenziteta koriščenja prostorov Obrata družbene prehrane pa nam narekujejo tudi posamezna vzdrževalna dela v tem obratu, kakor tudi izgradnjo in opremo primerne hladilne prostora (hladilno komoro), s čemer bi si lahko zagotovili nemoteno preskrbo skozi vse leto.

Občasno problematiko obrata obravnava poseben odbor, katerega kompetence so omejena v glavnem na sestavo jedilnika, ker pa je ta včasih precej napeta predlagamo, da se v bodoče ta problematika obravnava na samoupravnih organih DO.

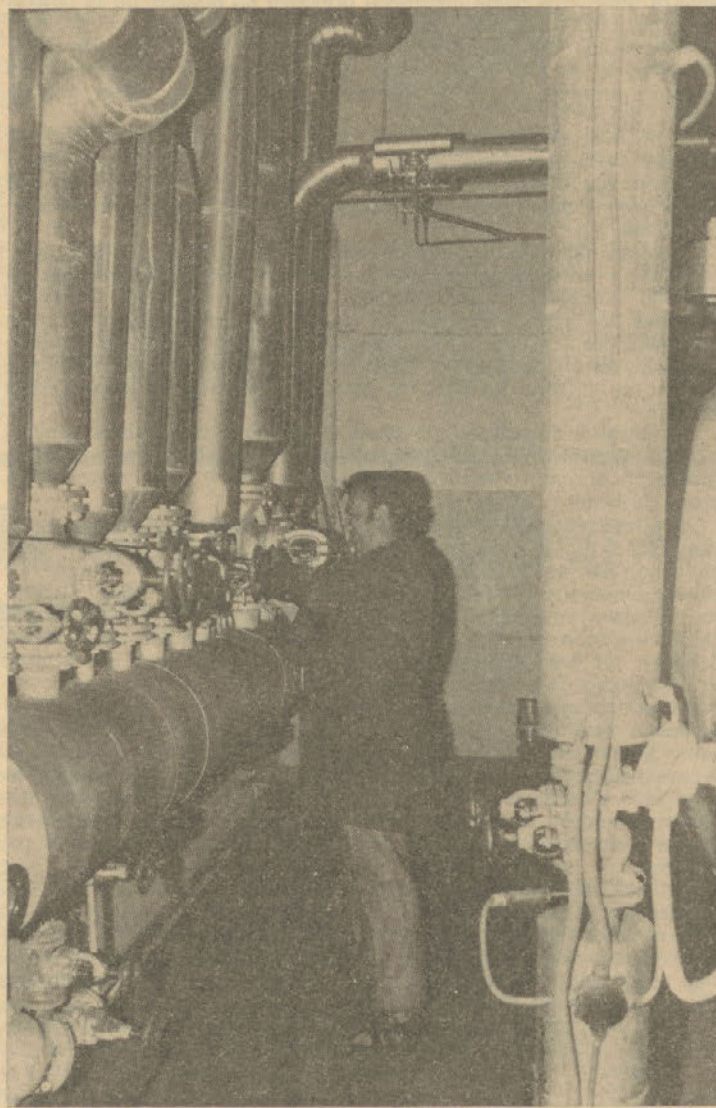
Organizacijske spremembe

S 1. 7. 1979 so stopile v veljavo tudi organizacijske spremembe, ki so bistveno vplivale na spremembo samoupravne organiziranosti v bivši DSK, ki se je organizirala kot nova TOZD Komerciala in pa v

DSSS, iz katere so bile prenešeno nekatere poslovne funkcije na novo TOZD Komerciala. Te organizacijske spremembe pa so potegnile za sabo tudi vprašanja rebalansiranja finančnega plana delovne skupnosti, ki se menja zaradi opustitve posameznih del in nalog, ki so se do 30. 6. 1979 izvajale v okviru programa dela delovne skupnosti. Prav tako pa je delovna skupnost ugotovila in predlagal temeljnimi organizacijam nekatere dodatne naloge, ki z letnim planom 1978 niso bile predvidene oboje je vplivalo na rebalans finančnega plana delovne skupnosti, ki je bil preko poslovnega odbora podan v razpravo in potrditvev temeljnimi organizacijam. V tem trenutku teče po tem rebalanscu razprava na poslovnih odborih TOZD.

Nova TOZD Komerciala pa združuje večji obseg nalog od bivše DSK, zato smo morali predložiti za to TOZD novi finančni plan z veljavnostjo od 1. 7. 1979 do konca leta 1979. Pri obravnavi tega rebalansa, na katerega je bila dana vrsta pripomb, s strani poslovnih odborov temeljnih organizacij pa smo ugotovili med drugim tudi, da bomo morali predložiti rebalans vskladiti z določili samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izgradnjo skladišča gotovih proizvodov, ki potegne za sabo tudi izpolnitev obvez iz najetih posojil. Tako je prišlo do neskladja med tistimi nosilci prispevka za TOZD Komercialo, ki so združevali lastna sredstva za gradnjo skladišča in tistimi, ki so najeli kredite za gradnjo skladišča. Zato bomo z nekaterimi dopolnitvami ponovili razpravo o finančnem planu TOZD Komerciala na poslovnem odboru DO, kjer moramo posamezna izhodišča v celoti vskladiti, da ne bo prišlo do ponovnih težav pri sprejemanju plana na samoupravnih organih TOZD.

Ob koncu bi opozorili le na to, da se tovrstne razprave v temeljnih organizacijah vršijo prepočasno, kar otežkoča ažurno ugotavljanje in evidiranje finančnih učinkov v predpisanih evidencah TOZD.

Ugankarski drobiž

1. POSETNICE

IVO VISKI
LONDON
ETA PRUS
IVO GRAND
VIDA JURAS

V zgornjih štirih posetnicah se skrivajo štirje jadranski kraji. Boste ugotovili njihova imena?

2. ANAGRAM V STAVKU

TEA in TILKA sta navdušeni športnici. S kakšno panogo se ukvarjata. Premešajte črke njihovih imen!

3. ANAGRAM V STAVKU

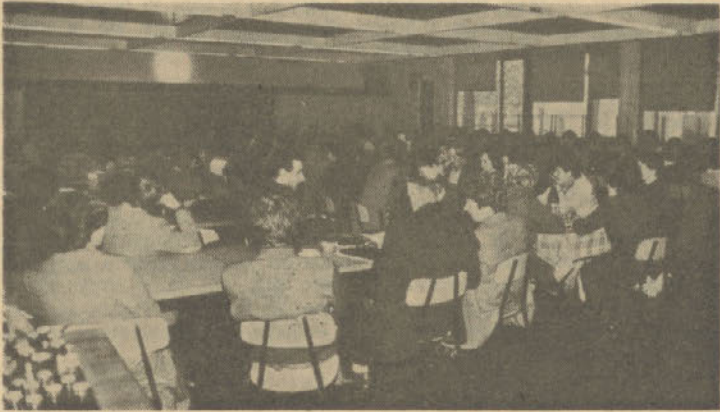
STANKO E. je pred kratkim kupil nov avtomobil. Ali veste kakšen avtomobil je kupil Stan-ko? Premešajte črke njegovega imena in priimka!

Po obravnavi problemov in oceni stanja je potrebna takojšnja akcija

Dne 10. 11. 1979 je bila v delovni organizaciji AGIS izvedena konferenca družbenopolitičnih organizacij. Konference so se udeležili oziroma so bili nanjo vabljeni vsi člani ZK v delovni organizaciji, člani izvršnih odborov OOS, direktorji temeljnih organizacij, vodji sektorjev in služb pa tudi predstavniki OK ZKS Ptuj, OK SZDL Ptuj, OK ZSMS, IS SO Ptuj, občinskega sindikalnega sveta in družbeni pravobranilec samoupravljanja. Dnevni red konference je bil precej obširen.

Največ časa in razprave je bilo posvečeno vprašanju s področja dohodkovnih in prihodkovnih odnosov ter nagrajevanja po delu, analizi gospodarjenja in predvidenim organizacijskim spremembam v naslednjem obdobju; konferenca pa se je dotaknila tudi vprašanj varstva pri delu, varnostno politične ocene za DO AGIS in enotnosti delovanja družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji.

1. V zvezi z dohodkovnimi in prihodkovnimi odnosi se že nekaj časa izpostavlja predvsem vprašanje nerešenih odnosov, predvsem med temeljno organizacijo ORODJARNO in ostalimi temeljnimi organizacijami, v sestavi delovne organizacije, med TOZD GUMARNO in TOZD KOVINSKO OBDELAVO ter med TOZD KOMERCIALO in ostalimi temeljnimi organizacijami.

Navedena vprašanja se že precej časa rešujejo oziroma se iščejo ustrezne rešitve, v skladu z določili zakona o združenem delu. Tako smo na podlagi zakonskih določil skušali definirati samoupravno povezanost med TOZD ORODJARNA in proizvodnimi TOZD, v sestavi delovne organizacije na področju dohodkovnih odnosov, vendar nismo našli ustreznih rešitev. Pri iskanju ustreznih rešitev se pojavlja predvsem vprašanje, kako ugotavljati in razporejati skupni prihodek, ko pa odnosa med TOZD ORODJARNA in ostalimi TOZD v delovni organizaciji ni mogoče opredeliti niti z zaporedno povezanostjo, niti s faznimi in skupnimi proizvodi. Sedanji odnosi še temeljijo na klasičnih kupoprodajnih razmerjih, čeprav zakon o združenem delu zahteva prehod na kvalitetnejšo družbenoekonomsko povezanost — na prihodkovni odnos.

Za pripravo rešitev s področja dohodkovnih in prihodkovnih odnosov, sta bili imenovani na nivoju delovne organizacije komisiji in sicer za odnose med TOZD ORODJARNA in ostale TOZD ter TOZD KOMERCIALA in ostale TOZD.

Komisiji sta se z vso resnostjo lotili reševanja problematike in sta že podali določene predloge za razpravo.

Komisija za pripravo rešitev s področja prihodkovnih odnosov med TOZD KOMERCIALO in ostalimi TOZD je imela pri svojem delu precej težav, saj je sestav dela v TOZD KOMERCIALI zelo različen in s tem je seveda pogojena tudi zapletenost dohodkovnih odnosov. Komisija je podala določene predloge, vendar ugotavlja, da bi naj veljali le za leto 1980, medtem, ko je potrebno za naprej iskati ustrežnejše rešitve.

Nerešeni dohodkovni in prihodkovni odnosi imajo ali bi lahko imeli več negativnih posledic. Tako se lahko zgodi, da ORODJARNA takšna kot je ni v stanju, da modernizira proizvodnjo in investira v tehnologijo, kar pa lahko bistveno vpliva na proizvodnjo ostalih TOZD.

Tudi področje prihodkovnih odnosov med TOZD KOVINSKA OBDELAVA in TOZD GUMARNA ni povsem urejeno in se pojavljajo razne težave. Med temeljnima organizacijama je sicer bil sklenjen samoupravni sporazum o skupnem prihodu, vendar ni dosegel zaželenega učinka in je pogojeval nedoseganje celotnega prihodka.

Nasploh se kaže v proizvodnem procesu pri proizvodih, pri katerih izdelavi sodelujeta dve ali več temeljnih organizacij, precej močan podjetniški odnos, neposluh za kupca in trg ter težnja za čim večjim celotnim prihodom in čistim dohodkom. Na tem področju

bo potrebno temeljito menjati našo miselnost in kupcu ponuditi artikel, ki je aktualen danes, medtem, ko se sedaj včasih dogaja, da ponujamo tržišču izdelke, ki so bili aktualni za trg včeraj, danes pa ni več povpraševanja po njih.

Ob težnji za čim večji celotni prihodek pa seveda ne smemo pozabiti na vzdrževanje strojnega parka in na delovno disciplino, ki je v nekaterih TOZD ali službah na zelo nizki stopnji, skupne dogovore pa moramo najti tudi na področju cen.

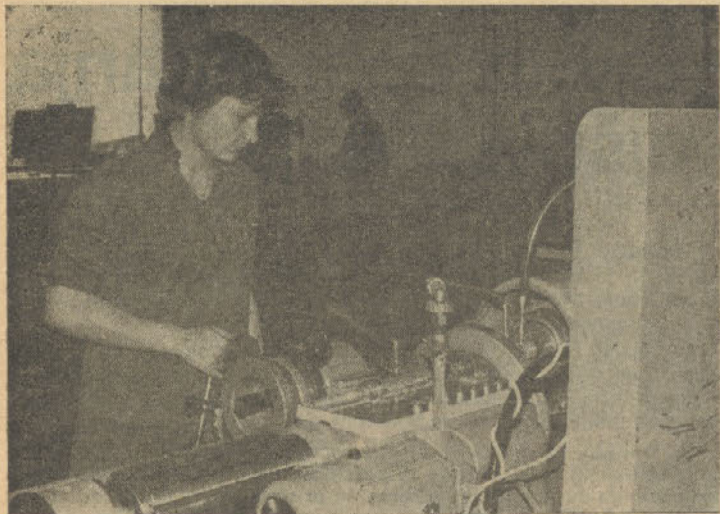
Po prikazu vrste težav, ki se porajajo na področju neurejenih dohodkovnih in prihodkovnih odnosov, je bil na konferenci sprejet zaključek, da se morajo dohodkovni in prihodkovni odnosi med TOZD ORODJARNO, KOMERCIALO in ostalimi proizvodnimi TOZD, urediti na podlagi že izdelanih predlogov do konca letošnjega leta. Za izvedbo so zadolženi predvsem:

- poslovodni organi TOZD
- delavski svet DO
- poslovni odbor ter
- komisiji za pripravo odnosov med TOZD KOMERCIALA, TOZD ORODJARNA in ostalimi TOZD.

2. Na konferenci je bila prisotnim podana obširna analiza 9-mesečnega poslovanja in pregled izvajanja poslovne politike za leto 1979. V razpravi so bile podane tudi dodatne obrazložitve vzrokov za nedoseganje pričakovanih rezultatov v letnem planu v nekaterih delovnih okoljih. Ob koncu razprave po tej točki je bilo posebej poudarjeno, da so samoupravni organi dolžni že začrtane akcije in sklepe, ki bodo sledili iz analize, dosledneje izvajati, pri čemer se vedno bolj izpostavlja dosledno spremljanje in ugotavljanje skupnega interesa delovne organizacije AGIS Z INTERESI POSAMEZNIH TOZD.

Nadalje so bili prisotni informirani o organizacijskih spremembah, ki se predvidevajo v naslednjem obdobju. Že do konca tega leta naj bi se oblikoval kolegijski poslovodni organ delovne organizacije, ki bi ga sestavljali predsednik in štirje člani, zadolženi za področja trženja, izgradnje in razvoja, koordinacije oziroma vsklajevanje proizvodnje in plansko finančne zadeve. Eazvojno tehnični sektor naj bi se preoblikoval v TOZD INŽENIRING v smislu 403. člena zakona o združenem delu.

Predlog navedenih sprememb naj bi bil izdelan in potrjen v obliki sprememb ustreznih samoupravnih splošnih aktov do konca tega leta, realiziran oziroma izveden v praksi pa do 30. 3. 1980. Konferenca je dala vso podporo predlaganim spremembam in zastavljenim rokom.

V nadaljnji fazi razvoja se predvideva tudi preoblikovanje obrata družbene prehrane s funkcijo družbenega standarda in obratne ambulante, v temeljni organizaciji po 403. členu zakona o združenem delu. Konferenca je dala vso podporo prizadevanjem strokovnih služb v smeri nadaljnjega razvijanja in praktične realizacije teh sprememb.

3. Na področju nagrajevanja po delu nismo dosegli rezultatov, ki smo si jih zamislili in želeli v skladu z določili zakona o združenem delu.

Strokovna komisija na nivoju delovne organizacije za pripravo samoupravnega sporazuma o skupnem prihodu in skupnih osnovah za delitev osebnih dohodkov ugotavlja, da kljub trudu in prizadevanjem ter večmesečnemu usklajevanju, prehod na obstoječe vrednotenje del oziroma delovnih nalog po sedaj veljavnem samoupravnem sporazumu o enotni metodi opisovanja, kategorizacije in vrednotenja del, ne zagotavlja v celoti dogovorjenih načel »delitve po delu«. Vzrok temu je na eni strani vsebina samoupravnega sporazuma o enotni metodi, ki ni povsem prilagojena konkretnim razmeram v delovni organizaciji AGIS, na drugi strani pa raztegljivost sporazuma, ki omogoča manipuliranje z razredi ter izrazito navijanje ocenitev do najvišje možne meje ali celo preko nje.

Komisija je pri analizi kriterijev za ugotavljanje in vrednotenje zahtevnosti dela ugotovila, da le-ti med seboj niso bili enako kvalitetno uporabljeni, v določenih primerih pa so bili uporabljeni tudi nepravilno, kar se odraža predvsem:

— v prevelikem vplivu zahtevane strokovne izobrazbe, ki se pojavlja kot pretirana potreba po višji strokovnosti tudi na področjih, kjer tega delovne naloge sploh ne zahtevajo. Na drugi strani pa so za vrednotenje fizičnega napora v metodologiji predvideni le štirje možni razredi oziroma samo 30 % od zahtevnosti dela. Na ta način je v veliki meri zapostavljeno fizično delo.

— Kriterij »vpliv vodenja« je v mnogih primerih zamenjan s kriterijem kreativnost dela kar onemogoča pravilno vrednotenje dela posameznih strokovnih delavcev. Posledica tega je, da spreminjamo zaradi boljšega osebnega dohodka posamezne strokovne delavce, katerih osnovna naloga je kreativno delo, v manj kvalitetne »vodstvene delavce«.

— Kriterij »vpliva odgovornosti« je premalo poudarjen, moral pa bi biti tudi opredeljen z natančnejšimi kriteriji.

— Kriterij »programiranosti dela« je v večini primerov nepravilno uporabljen ter služi v glavnem le za stopnico pri graditvi željene stopnje višine končne ocenitve. Uporaba kriterija »napora v stiku z ljudmi« ni dosegla v ocenitvah načrtovane vrednosti, enako je tudi pri kriteriju »psiho senzorni napor«.

Navedeni način uporabe posameznih kriterijev ima za posledico, da se delavci zanimajo predvsem za zasedbo boljše ocenjenih del oziroma nalog, manj pa za izvajanje nalog.

Nadalje komisija ugotavlja, da je kriterij individualnih norm preveč poudarjen zlasti, ker mnogokrat ugotavljamo nenormalna presežanja norm, ki gredo v večini primerov v breme dohodka TOZD, kot povečan bolniški stalež, povečanje škarta ali prekomerno obremenjevanje tehnične opreme. Proučiti bo potrebno tudi že obstoječi kriterij za stimuliranje uspešnosti režijskih delavcev, ga dopolniti in konkretizirati po določenih skupinah delovnih nalog. Obstoječi sistem medsebojnega individualnega ocenjevanja ni zaživel v željeni meri oziroma ni dosegel pozitivnih učinkov ter komisija zato predlaga, da se ocenjevalne komisije dopolnijo z odgovornimi vodji po organizacijskih enotah.

Komisija je predlagala, da se v smislu njenih ugotovitev samoupravni sporazum o enotni metodologiji opisovanja, kategorizacije in vrednotenja del dopolni ter se nato opravi ponovna ocenitev del

oziroma nalog. Nadzor in pripravo gradiva ter realizacijo naloge vodi strokovna služba.

Konferenca je naveden predlog strokovne komisije osvojila oziroma mu je dala vso podporo.

4. Področje varstva pri delu se je v delovni organizaciji pričelo pospešeno reševati šele v zadnjih treh mesecih, medtem ko je bilo prej deloma neurejeno.

Po zadnjih spremembah samoupravnih splošnih aktov na referendumu dne 3. 10. 1979 je v okviru delovne organizacije organizirana samostojna služba za varstvo pri delu, podrejena vodji delovne skupnosti skupnih služb oziroma po izvedbi organizacijskih sprememb kolegiskemu poslovnemu organu delovne organizacije. V vseh TOZD so imenovani pooblaščen delavci za varstvo pri delu, ki imajo opravljen strokovni izpit. Osnova za učinkovito delovanje službe za varstvo pri delu so ustrezni samoupravni splošni akti s področja varstva pri delu, ki pa še niso izdelani. Pred službo za varstvo pri delu je zato odgovorno in zahtevno delo za realizacijo vseh potrebnih nalog in odpravo obstoječih nepravilnosti na tem področju.

Ob koncu problemske konference je družbeni pravobranilec samoupravljanja občin Ptuj in Ormož poudaril, da so na konferenci bila izpostavljena zelo pomembna vprašanja, vendar je bil dnevni red preobširen. Glede na pomembnost obdelanih področij bi bilo prav, če bi po vsaki točki bila organizirana posebna problemska konferenca, saj bi bilo tako možno probleme podrobneje obdelati in razčleniti ter poiskati tudi ustrezne rešitve. Posebej je poudaril, da se razni problemi morajo reševati skupno, zelo važno pa je tudi, da družbenopolitične organizacije v okviru delovne organizacije delujejo enotno, da bi bilo delo bolj učinkovito.

Glede same izvedbe problemske konference bi lahko zaključili, da so bili na konferenci dejansko izpostavljeni problemi, ki so v danem trenutku najaktualnejši, vendar je bil dnevni red preobširen.

Zaradi obširnega dnevnega reda in tudi časa, v katerem je bila konferenca izvedena (sobota) razprava ni bila takšna, kot bi morala biti. Razprava po posameznih točkah je bila kratka ali pa je sploh ni bilo. Posledica tega je, da na konferenci niso bili izoblikovani tehtni in učinkoviti zaključki, temveč so nekatere zadeve izpadle bolj kot informacija prisotnim. Primerno bi zato bilo, da se v čimkrajšem času izvede ponovna obravnava posameznih točk, pri čemer se morajo v razreševanje problemov bolj vključevati komunisti in manj poslovodna struktura.

VINDIŠ Danica

Kako uveljaviti odškodninski zahtevek v primeru nezgode?

PO DOLOČBI 160. ČLENA ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH MORAJO DELAVCI TEMELJNIH ORGANIZACIJ IN DELOVNE SKUPNOSTI POVRNITI DELAVCU ODŠKODNINO ZA ŠKODO, KI JO UTRPI PRI DELU ALI V ZVEZI Z DELOM, ČE SE NE DOKAŽE, DA JO JE POVZROČIL DELAVEC SAM.

Takšne primere škod so naše na skupnost skupnih služb zavarovalne pri Zavarovalni skupnosti »Triglav« — Območna skupnost Maribor, ki jamči za škodo, glede civilno pravnih odškodninskih zahtevkov, katere tretje osebe uveljavljajo proti zavarovalcu, zaradi nenadnega dogodka, ki izvira iz dejavnosti, lastnosti in pravnega razmerja navedenega v zavarovalni listini.

Pri zavarovanju odgovornosti se šteje, da je nastal zavarovalni primer v trenutku, ko je nastal škodni dogodek, zaradi katerega bi se lahko uveljavljala odškodninski zahtevek proti temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti. Kadar nastopi takšen zavarovalni primer mora TOZD oziroma delovna skupnost brez odlašanja obvestiti o njem Zavarovalno skupnost oškodovane, delavec pa vloži pri njej odškodninski zahtevek, kateremu mora priložiti:

- prijavo nesreče pri delu
- zapisnik nesreče pri delu
- formular popisa boleznih in
- zdravniško dokumentacijo.

Zavarovalnica je dolžna proučiti odškodninski zahtevek tako po temelju, kot po višini in delavcu oškodovancu izplačati odškodnino, v kolikor je upravičen.

Poleg škodnega zavarovanja oziroma zavarovanja odgovornosti so temeljne organizacije in delovna skupnost svoje delavce zavarovale tudi nezgodno, za nepredvidene nezgode, ki bi se pripetile delavcem pri delu, v zvezi z delom ali izven delovnega časa.

Za nezgodo se šteje vsak nenaden, od zavarovančeve volje neodvisen dogodek, ki deluje v glavnem od zunaj in naglo na zavarovančovo telo ter ima za posledico njegovo smrt, popolno ali delno invalidnost, prehodno delovno zmožnost ali okvaro zdravja, ki zahteva zdravniško pomoč. Za nezgodo se štejejo na primer sledeči dogodki: povozitev, udarec s kakim predmetom ali ob kak predmet, udarec električnega toka ali strele, padec, spodrslijaj, strmoglavljenje, ranitev z orožjem in z različnimi drugimi predmeti, itd.

Zavarovanec, ki je zaradi nezgode poškodovan, je dolžan:

1. da se po možnosti takoj zglaš pri zdravniku oziroma da

pokliče zdravnika zaradi pregleda in nujenja pomoči, da nemudoma stori vse potrebno za zdravljenje ter da se glede načina zdravljenja ravna po zdravnikovih navodilih in nasvetih,

2. da zavarovalni skupnosti pisмено prijavi nezgodo (v naši delovni organizaciji pošlje že izpolnjeno prijavo na zavarovalno skupnost obračunski oddelek osebnih dohodkov),

3. da v prijavi nezgode poda zavarovalni skupnosti vsa potrebna obvestila in podatke, zlasti o kraju in času, ko se je nezgoda pripetila, popoln opis dogodka, ime zdravnika, ki ga je pregledal, ali ki ga zdravi, izvid zdravnika o vrsti telesnih poškodb, o nastalih posledicah, ki jih je zavarovanec imel že pred nezgodo.

Če zavarovanec hote ali iz velike malomarnosti opusti izpolnitev dolžnosti iz 1. točke je zavarovalna skupnost dolžna izpolniti samo tiste obveznosti, ki bi ostajale, četudi ne bi bilo navedenih opustitev.

Če je nezgoda povzročila zavarovančovo smrt mora upravilavec zavarovanja to takoj pisмено prijaviti zavarovalni skupnosti in priskrbeti potrebno medicinsko in ostalo dokumentacijo.

V primeru nezgode izplača zavarovalna skupnost za posameznega zavarovanca zavarovalne vsote, in sicer:

- za nezgodno smrt 47.060 din
- za invalidnost 94.120 din
- za dnevno odškodnino 47,06 din in
- za naravno smrt 14.400 din.

Navedene zavarovalne vsote predstavljajo najvišji znesek obveznosti zavarovalne skupnosti razen za invalidnost se izplača odstotek za posamezni primer, ki ga določi zdravniška komisija.

LESJAK Rado

6. LOGOGRIFNI ANAGRAM

DR. AVOGADRO

Avogadro je bil znan italijanski fizik. V gornji posetnici pa se skriva slovenski kraj v gornji Dravski dolini. Pri anagramiranju izpustite eno črko O.

Naslednje leto računalnik v AGIS-u

AGIS, delovni kolektiv z 1900 zaposlenimi delavci z zelo širokim proizvodnim programom in različnimi proizvodnimi dejavnostmi, ima že nekaj let obdelave na računalniku. V glavnem so to obdelave na področju tehnološke dokumentacije. Vendar pri teh obdelavah ni kontrole med normativnimi podatki in resničnim stanjem in ni povezave s financami.

Posebej v zadnjem obdobju se občuti nezadovoljstvo uporabnikov, zaradi stagnacije razvoja obdelave. To smo pričakovali, kajti že najmanj dve leti ne moremo omogočiti niti najmanjše dodatne obdelave, zaradi premajhnih kapacitet računalnika v TGA Kidričevo, katerega uporabnik smo. Srečujemo se tudi s problemi zajemanja nove dokumentacije, predvsem v TOZD TAP.

Julija letos je bila podpisana pogodba za nakup računalnika DELTA 340/80, katerega dobavitelj je ELEKTROTEHNA Ljubljana.

Pogoji pri izbiri stroja so bili:

- možnost nakupa za dinarska sredstva,
- pogoji kreditiranja,
- možnost ustvarjanja terminalne mreže in
- prilagojenost stroja za poslovne obdelave.

Osnovni pogoj pri izbiri lastnega stroja nam je bil, da bi uporabniki občutili prednost do-

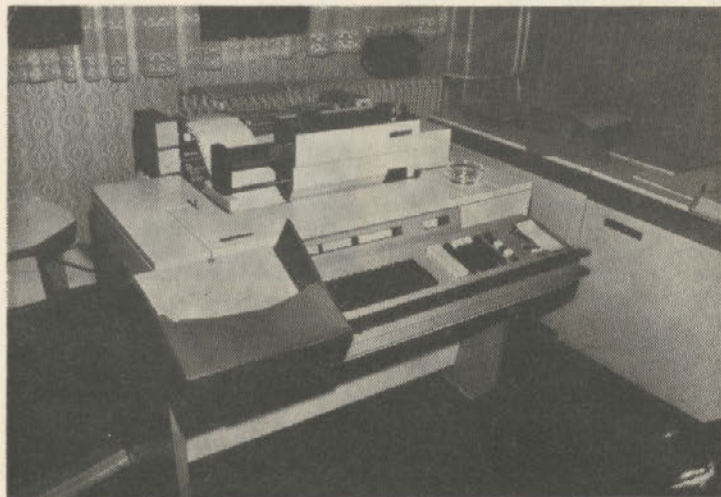
bivanja in dajanja informacij, da bi se informacije zbirale na mestu, kjer nastanejo in predvsem dejstvo, da točne informacije lahko dobimo le, če posredujemo točne podatke.

Da bi dosegli željene cilje, bo potrebno veliko dela, kakor s strani službe AOP na pripravi programov, tako na izboljšavi in prilagajanju informacijskega sistema in na točnosti in disciplini pri dajanju podatkov. Za opremo za zajemanje podatkov. Za opremo za zajemanje podatkov bodo potrebne še dodatne investicije.

Istočasno s pripravo programskih rešitev za novi stroj na VTŠ Maribor in MIP Ptuj, se dela na pripravi informacijskega sistema.

Novi računalnik bo postavljen v prizidek že obstoječe stavbe v Rajšpovi 16, kjer se sedaj nahaja prodaja. Zidava objekta se bo začela v kratkem.

Šuporina Milica

REKREACIJA V ZIMSKEM ČASU

Za ljubitelje zimskega športa — smučanja bodo tudi letos priskrbljene karte za smučanje po regresirani ceni. Višina regresa je odvisna od števila interesentov. Prijave bo zbiral organizator rekreacije in družb. stand od 3. 12. do vključno 18. 12. 1979. Ob naročilu boste vplačali kavicijo 200,00 din, razliko do regresirane cene pa ob sprejemu kart.

Kopanje oz. plavanje je tudi oblika zimske rekreacije. V želji, da omogočimo čim širšemu krogu delavcev cenejšo obliko te zdrave rekreacije, smo se odločili, da regresiramo večje število abonmajskih vstopnic (20 % popusta daje KK TOZD Ptujске toplice, 20 % pa delovna organizacija). Abonmajska vstopnica zajema 10 kopanj in velja 1 leto od izstavitve. Velja za pokrite in zunanje bazene. Cena te vstopnice s 40 % popustom znaša 150,00 din. Vstopnica ni vezana na osebo, lahko jo koristijo vsi družinski člani. Naročite jih lahko pri organizatorju rekreacije do 22. decembra.

Novoletni trim v plavanju bo organiziran v četrtek, 27. decembra ob 16.30. Vstopnino plača delovna organizacija. Vabimo vse delavce, da se udeležijo te trimske akcije v čim večjem številu. Udeležencem, ki bo preplaval določeno razdaljo, bo prejel značko TRIMČKA.

M. Š.

Strokovni izlet - izkustvo in doživetje

Upravni odbor IGD AGIS in ŠTAB CZ AGIS sta sklenila, da se kot nagrada za celoletno požrtvovalno delo in dosežene uspehe pri požarni varnostnem delu in nalogah štaba in enot CZ, omogoči našim članom strokovni izlet.

Mišljenja smo bili, da organiziramo izlet, na katerem bi naši člani pridobili čim več znanja in izmenjali izkustva z drugimi gasilskimi društvi, a obenem preživeli lep dan.

Po mišljenju vseh udeležencev strokovnega izleta je namen v celoti uspel. To je delno bila zasluga vnaprejšnjih dogovorov z našimi gostitelji.

Na pot smo se podali v soboto 27. 10. 1979 izpred delovne organizacije, že rano zjutraj. Vzdušje v avtobusu na poti do prve »postaje« in ogleda je nakazalo, kljub precej mrzlemu in oblačnemu vremenu, da bo strokovni izlet uspel.

Kot prvo smo obiskali poklicno gasilsko četo Celje, kamor smo prispeli okrog sedme ure. Zelo prijazni gostitelji so nam razkazali gasilsko opremo, s katero razpolagajo, svoje prostore, gradnjo in razvoj svojih objektov in opreme. V prijetnem vzdušju smo se v sproščnem razgovoru pogovarjali o življenju in načinu dela njihove poklicne čete, o vrstah, pogostostih in načinu intervencije. Razložili smo jim način našega dela, probleme s katerimi se srečujemo in možnosti za izboljšanje požarne varnosti.

Zelo dobro razpoloženi smo ob osmih nadaljevali pot proti Velenju. Glede na kratki vmesni postanek smo ob pol devetih prispeli na obisk Rudnika lignita Velenje, v Velenju. Že prisrčen sprejem in šale so napravile zelo veselo vzdušje. Tov. Petretičič nam je s svojim odelavcem objasnili način življenja in dela gasilskega društva Rudnika lignita ter njihove težave in probleme.

Skozi izčrpno pojasnjevanje in z veliko humorja nam je pojasnil celotno zgodovino rudnika od njegovega nastanka do sedaj in nadaljnjo perspektivo ter razvoj za v bodoče. Veliko gostoljubnost so nam izkazali tudi s pogostitvijo v rudarski menzi.

Tako dobro razpoloženi v njihovi organizaciji smo nato odšli na ogled rudarskega muzeja, na Velenjskem gradu.

V zelo lepem in preglednem muzeju smo spoznali način dela v rudniku in vso težavo tega poklica. Na vsa naša vprašanja, ki so bila postavljena zelo nerodno in delitantsko, nam je tov. Petretičič z velikim potrpljenjem in strokovnostjo odgovarjal.

V takšnem duhu se je naš obisk nadaljeval s skupnim kosilom.

Po izdatnem kosilu smo se pod strokovnim vodstvom tov. Petretičiča, odpravili na ogled rudniškega okna. Z obžalovanjem se nam je opravičil, ker si ne bomo mogli ogledati dela na odkopu in

se torej ne bomo spuščali v »okno«. Opravičilo smo z razumevanjem sprejeli, saj smo sami vedeli, da se zaradi velike energetske krize rudarji borijo za čim večji izkop premoga. Vsaka takšna ekskurzija bi le povzročila delni zastoj proizvodnje.

Objašnjeno nam je in ogledali smo si ves postopek od prihoda »knapa« na delo, do njegovega odhoda z dela. Spoznali smo tudi ves postopek za izvoz premoga in dovoza materiala, nujno potrebnega za delo na odkopu.

Bili smo impresionirani s količino izkopenega premoga in količino potrebnega materiala za delo v rudniku. Impresiven je tudi jašek, saj si je težko zamisliti »luknjo«, ki vodi navpično v globino 380 metrov, a se potek dvigovanja in spuščanja materiala opravi v pičli eni minuti.

Z iskreno zahvalo smo se okrog 16. ure poslovili od naših požrtvovalnih, gostoljubnih in res prijateljskih gostiteljev in se odpeljali do naše naslednje »postaje«.

Nadalje je bil v planu obisk pri IGD Železarne Ravne in GD Ravne.

Tja smo prispeli gledano na naš planirani urnik z enourno zamudo, torej šele nekaj minut čez sedemnajsto uro. Na žalost je s tem odpadel ogled muzejev v Ravnah, saj naj je vodič čakal samo do petih.

Predstavniki obč. zveze Ravne in vodja dežurne enote profesionalnega gasilskega voda Ravne, sta nas prisrčno sprejela. V daljšem razgovoru so nam detaljno objasnili delovanje obč. gas. zveze, gasilskega društva Ravne in delo ter življenje IGD Železarne Ravne. Pogovarjali smo se o problemih in uspehih v delu na varovanju družbene in privatne imovine od požarov. Razkazali so nam opremo, s katero razpolagajo in nam povedali, kako se nameravajo dalje razvijati. Mi smo jim iz naše strani opisali delo naše IGD in CZ. Povabili so nas na malo pogostitev na Prežihovino, vendar smo na njihovo in našo žalost morali to odloniti, ker smo že tako in tako bili v veliki časovni stiski. Iz Raven smo odinili okrog osemnajste ure.

Po večerji, ki smo jo imeli malo pred Mariborom, smo se veselo razpoloženi, zadovoljni in s pesmijo odpravili domov.

Polni prijetnih vtisov in bogatejši za spoznanja in izkustva smo sklenili, da bomo takšne strokovne izlete še prirejali in se jih tudi udeleževali.

O izkustvih, ki smo jih odnesli iz strokovnega izleta bomo spregovorili prihodnjič. LF

Inventivna dejavnost

Začetki inventivne dejavnosti, to je prvih pojavov, ki smo jih zabeležili, ko smo sprejeli prve samoupravne akte o inventivni dejavnosti, sežejo v leto 1971, ko smo imeli pri 1170 zaposlenih le eno inovacijo. Z leti je število inventivnih predlogov narasčalo, tako smo imeli 1972. leta 9, 1973. leta 19, 1974. leta 15, 1975. leta 28, 1976. leta 46, 1977. leta 66 in 1978. leta 69 prijavljenih inventivnih predlogov. V prvih 11 mesecih letošnjega leta pa je bilo število inventivnih predlogov že 84 kar pomeni, da je na vsakih 23 zaposlenih prijavljen en inventivni

predlog. Sorazmerno s tem je narasčala tudi gospodarska korist, saj smo dosegli v leto 1978 že 3,4 milijona din gospodarske koristi iz naslova inovacij. Iz navedenih podatkov je rajvidno, kako pomembna je inventivna dejavnost za našo delovno organizacijo in kakšne uspehe lahko pričakujemo v bodoče ob stalni skrbi za še večji razmah te dejavnosti.

Še o delu komisije! Komisija je imela v oktobru in novembru dve redni seji na katerih je razpravljala o 19 inventivnih predlogih; ter sprejela naslednje sklepe:

Obraznava tehničnih izboljšav

Sifra inovacije	Priimek in ime prijavitelja	Zaposlen v TOZD	Izboljšava za TOZD	Gospodarska korist	Odškodnina ali korist
T-30/78	Čagran Alojz	KO	KO	zavrjneno	
T-8/79	Pukšič Srečko	KO	KO	107.652,31	9.016,55
T-9/79	Muratović Emin	TAP	TAP	15.521,57	1.289,10
T-11/79	Robin Marjan	DSSS	TAP	zavrjneno	
T-13/79	Pisar Maks	TAP	TAP	45.000,00	3.200,00
T-21/79	Berghaus Jože	KO	KO		3.400,00

Obraznava koristnih predlogov

K-37/78	Golob Stanislav	KO	KO	zavrjneno	
K-38/78	Visenjak Branko	TAP	TAP		3.500,00
K-39/78	Visenjak Branko	TAP	TAP	3.684,40	405,20
K-2/79	Hostnik Ivan	PM	PM	380.787,00	19.508,60
K-6/79	Rašl Branko	TAP	TAP	26.602,00	2.096,10
K-8/79	Šmigoc Alojz	TAP	TAP		4.180,00
K-9/79	Kurbos Branko	PM	PM		3.100,00
K-13/79	Kurbos Branko	PM	PM		500,00
K-1/79	Pogladič Vlado	TAP	TAP	zavrjneno	
K-5/79	Mlinarič Vlado	TAP	TAP		2.900,00
K-7/79	Topolovec Anton	TAP	TAP	10.547,52	995,15
K-14/79	Galun Jože	GUM	GUM	zavrjneno	
K-16/79	Tomažič Jože	TAP	TAP	1.984,50	500,00

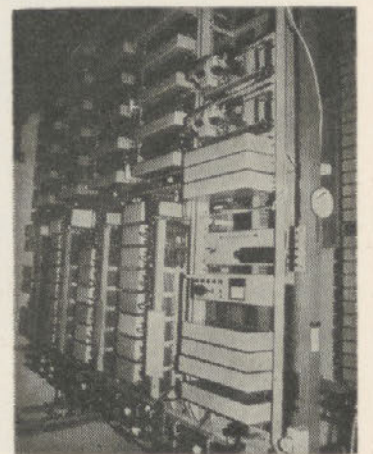
Opomba: pri odškodninah je upoštevana samo 50 % akontacija.
Dušan Žnidarič

VZROKI TEŽAV S TELEFONIRANJEM

V zadnjem času smo imeli vse preveč težav v našem podjetju s telefoniranjem. TOZD Vzdrževanje je vložila vse napore, da bi napake odpravila. V določeni meri smo uspeli. Vendar smo posledice okvare v tem času vsi občutili, kakor tudi zunanji sodelavci, saj nam je telefon dragoceno sredstvo komuniciranja. Vse pogosteje so se in se pojavljajo nezadovoljstva glede telefoniranja. Zato bi želel v nadaljnjem v kratkem predočiti vzroke teh težav. Prepogosto in kratko povedano je vzrok težavam zastarela centrala. Le-ta ima še korarni sistem. Skratka, smo edini v Ptujju, ki še imamo tovrstno centralo. Iz tega sledi, da na tržišču nadomestnih delov ni več moč dobiti. Zato poskušamo ob okvari naše centrale dobiti še primerno ohranjene dele iz central, ki so jih ali jih še ukinjajo. Seveda pa smo pri takem načinu pridobivanja nadomestnih delov večkrat obsojeni na potrpeljivo čakanje, čakanje... in vse navedeno toraj povzroča takozva-

ne težave v telefoniranju. Stara centrala je odslužila in nam kot taka ne more več koristiti v dovoljni meri.

Tako si obenem na koncu pridružujem pravico, da javno apeliram na vse dejavnike v Agisu, da bi združeno pristopili k nabavi nove centrale in k ureditvi novih prostorov za centralo.

Družbena samozaščita in samozaščitna zavest — nezadovoljivi

Že v prejšnji številki našega glasila »V AGISU«, smo v enem izmed člankov v nekaj besedah opredelili pomen družbene samozaščite in naloge, ki izhajajo iz tega.

Prav iz tega vzroka smo se odločili, da v sodelovanju z uredništvom glasila »V AGISU« opravimo kontrolni pregled zavarovanja družbenega premoženja v naši delovni organizaciji. Pregled je bil opravljen dne 20. 11. 1979 v popoldanskem času. Pregled zavarovanja družbenega premoženja se je predvsem nanašal na naslednja področja:

- zavarovanje in čuvanje pečatov,
- zavarovanje in čuvanje naročilnic,
- zavarovanje in čuvanje poslovne dokumentacije.

Kljub članku v prejšnji številki našega internega glasila, pa smo našli, pri opravljanju pregleda, na številne nepravilnosti s področja družbene samozaščite, kot so:

V plansko analitski službi:

- omare so bile odprte,
- prost dostop do vse dokumentacije in različnih računalnikov.

Obračun proizvodnje:

- večina predalov je bila odklenjenih
- v enem izmed odklenjenih predalov smo našli tudi pečat, zahtevke in račune
- prav tako smo imeli prost dostop do vse dokumentacije in raznih računalnikov.

Materialno knjigovodstvo:

- prost dostop do vseh dokumentov, ki so bili shranjeni v omarah, saj so bile omare odklenjene.

Računovodstvo DSSS:

- popolni nered: predali odprti, dokumentacija razmetana po mizah in v odprtih omarah.

Finančno knjigovodstvo:

- omare, predali odprti, nered po mizah,
- v odprtem predalu je bil najden tudi pečat.

AOP:

- odprti predali miz in omare,
- možen dostop do vse dokumentacije.

PFS:

- omare in predali so bili odklenjeni,
- prost dostop do vse dokumentacije,

— v enem izmed predalov je bil najden pečat in naročilnica.

Saldakonti:

- nekateri predali in omare so bile odklenjene in nered po mizah.

Splošni sektor:

- sprejemna pisarna je bila odklenjena (dana je možnost zlorabe razmnoževalnih strojev).

TOZD Servisi:

- v pisarni teh. pregledov je bil prost dostop do dokumentacije o registraciji motornih vozil,

- pisarna v novem servisu »Zastava« — (pečat o plačanem računu je bil na mizi)
- prost dostop do blagajniških prejemkov in delovnih nalogov,

- avtomobili pred servisom so bili odklenjeni in ključi v avtomobilih.

TOZD Gumarna:

- OPD — prost dostop do računalnikov in razne dokumentacije,
- predali v večini primerov odprti.

TOZD Orodjarna:

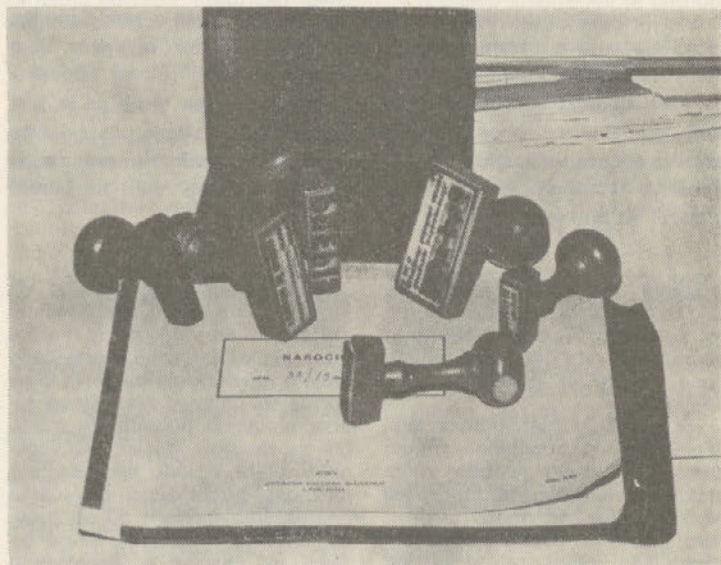
- Direkcija TOZD — predali odklenjeni in prost dostop do pečata ter naročilnice.
- Konstrukcija gumarskih in livarskih orodij — možen dostop do vseh načrtov.

TOZD Komerciala:

- Prodaja teh. vzmeti
- odprti predali,
- dokumentacija razmetana po mizah.

Služba za izgradnjo in razvoj:

- prost dostop do vseh načrtov objektov delovne organizacije.

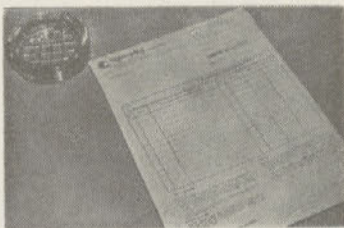

TOZD TAP:

- Tehnična kontrola:
- predali omare odklenjene,
- prost dostop do pečata in naročilnice,

Direkcija TOZD TAP:

- dokumentacija razmetana po mizah,
- predali odprti.

Nabavni sektor:

- predali odklenjeni,
- dokumentacija po mizah,
- prost dostop do potrjene naročilnice.

OPD:

- predali so bili v večini primerov odklenjeni,
- dokumentacija razmetana po mizah.

Iz podanih podatkov vidimo, da je družbena samozaščita v naši delovni organizaciji še dejansko na nizki ravni, saj je na vsakem koraku dana možnost odtujevanja družbenega premoženja in zlorabe raznih dokumentov.

Odgovornost za takšno stanje je pripisati vsem zaposlenim v naši delovni organizaciji, saj je samozaščitna zavest tistih posameznikov, ki ne opozarjajo svojih sodelavcev na opazene nepravilnosti prav takšna, kot samozaščitna zavest tistih, ki so neposredni nosilci takšnega stanja, kot je danes na tem področju v naši delovni organizaciji.

Cilj tega članka je, javno opozoriti na nepravilnosti, ki se pojavljajo, z upanjem, da se ob naslednjem pregledu ne ugotovijo podobne nepravilnosti, saj bomo v nasprotnem prisiljeni materialno in moralno ukrepati, zoper storilce in njihove predpostavljene.

P. S.: Pregled varovanja družbenega premoženja ni bil opravljen v TOZD Precizna mehanika in Velika oprema, zato tudi niso navedene morebitne nepravilnosti. S. B.

OBVESTILO

Vsi delavci ljubitelji košarke imajo možnost rekreacije vsako sredo od 17 — 19 ure v telovdnici osnovne šole v Dornavi. Izkoristite možnost rekreacije v čim večjem številu.

- Zakaj imaš roke zmeraj v žepu?
- Da jih bom lahko našel, če bo treba delati...

- Fantje, čas malice je mimo!
- Saj vemo, če je pa toliko govora o varčevanju z električno energijo...

Še o dogodku v obratu družbene prehrane

V devetem mesecu ali točneje povedano, 26. septembra v tem letu je prišlo do lažjih zastrupitev delavcev popoldanske izmene DO AGIS in Gorenje TOZD Elektronika Ptuj, ki so tega dne zaužili malico v našem obratu družbene prehrane. Krajše sporočilo o tem dogodku je izšlo v našem internem glasilu ter časopisu Tednik in Večer. Vendar zaradi preuranjenosti posredovanih informacij o tem dogodku, nekateri podatki niso bili skladni s točnostjo. Vzrok temu pa je bila tudi določena nestrpnost, ki je že tako neprijetno stanje postavila na ostrino nečesa velikega in senzacionalnega. Torej prehiteli smo uradna dokazila obolevnosti in njih vzroke ter tako več ali manj na pamet govorili in opisovali dogodek.

Zaradi točnosti stanja smo se tokrat napolnili k zdravniku obratne ambulante Agis, tov. Miletu in ga zaprosili, da čim objektivneje poda vzroke in posledice tega dogodka!

»Sporočila v časopisih so bila vsebinsko pripravljena precej smelo. Prikazano je bilo večje število obolelih, kot pa jih je resnično iskalo zdravniško pomoč. Torej obolele osebe so iskale zdravniško pomoč, teh je bilo od 55 do 60, vsi ostali, ki pa so se želeli priključiti, so o tem samo govorili, in če bi čutili večje motnje ter potrebo po zdravniškem pregledu, bi se brez dvoma oglasili v ambulantah. Vsi, ki so obiskali zdravnika so zatrjevali, da čutijo manjše bolečine v trebuhu, in da jih sili k bruhanju.

Higiensko epidemiološki oddelek Republiškega zavoda za zdravstveno varstvo v Ljubljani, je takoj ukrepal in vzel vzorce malice, tistega dne. Nihče izmed obolelih ni bruhal, zaradi tega tudi ni bilo moč opraviti analize izbruhnin.

Rezultate preiskav bi lahko strnili v naslednje točke:

— Vsi izmed delavcev v obratu družbene prehrane so bili pregledani in je ugotovljeno, da med njimi ni obolelih oseb ter s tem bacilonoscev.

— Naslednja ugotovitev je, da so bili goveji zrezki neoporečni. To isto pa ne velja za zeleno solato, ki je vsebovala povečano število nestrupenih bakterij, ki so normalen pojav v človeškem telesu ob danih pogojih. Tu mislimo na toplotne razlike in časovnost solate v vodi, kar pogojuje možnost številčnega povečanja nestrupenih bakterij, ki ob množjenju lahko povzročijo blage težave in motnje v prebavnem traktu. Torej pojav ima delno objektivno prizvok, zato je nerazumljivo in škodno širjenje netočnih informacij, ki razburjajo in nosijo nezaupanje v našo družbeno prehrano. Poudariti je potrebno, da zdravstvena služba dosledno spremlja zdravstveno stanje delavcev v družbeni prehrani, kar tudi dokazujejo pregledi ob tej epidemiji, ki so pokazali, da ni primera obolevnosti.

Potrebno je opozoriti tudi na to, da so v jesenskem času zastrupitve take oblike — lažje narave, pogoste predvsem v družbenih prehranah, kjer se pripravljajo nad dvatisoč obrokov. Treba je predpripraviti sorazmerno veliko količino raznih živil, da bi tako lahko pravočasno nudili delavcu malico, v času njegovega odmora.

S. Š.

Po nekajletnem delu v tej službi pa sem pristal v eksperimentalni delavnici, kjer vodim skupino za izdelavo prototipne opreme.

Moje naloge so usmerjene na področje sprejemanja in reševanja dokumentacije, vsekakor pa tudi na snovanje in izdelavo prototipnega izdelka. Vse se najprej začne v tehničnih službah TOZD ali pri razvojniki našega sektorja. Nato pa je nadaljnje delo prepuščeno nam, ki po možnostih in iznajdljivosti poskušamo izvesti nalogo čim bolje. Uspešnost našega dela pa vsekakor ne zavisi samo od nas in naše iznajdljivosti, ampak tudi od potrebnih delovnih sredstev, s katerimi smo preskromno opremljeni. To nas mnogokrat primora, da zaprosimo temeljne organizacije za občasne sprostitev strojev za naše delo. Vendar tudi to ni dovolj, pomoč je potrebna tudi drugih, izven delovne organizacije, ko je nujno dodelati ali predhodno pripraviti sestavni element izdelka, za kar ni možnosti doma. Tu gre predvsem za delovna sredstva z daljšo amortizacijsko dobo in se njihov nakup ne izplača. Brez dvoma pa moramo v bodoče več vložiti v tehnično usposobljenost naše delavnice, kajti zahteve in želje temeljnih organizacij, kot posledica njihovih razvojnih programov, so vedno večje in zahtevnejše.

ROZMAN Franc, vodja skupine za izdelavo in montažo to-

plotnih izmenjevalcev, v AGIS 16 let.

Poklica avtomehanika sem se izučil v temeljni organizaciji Servisi. Po konceptu učenja, ki je bil takrat zastavljen, sem moral obiskati vse oddelke in med drugimi tudi avtoelektrikarskega. Ugotovil sem, da bom to delo uspešneje opravljal, zato sem tudi nadaljeval, kot električar. Delo je sicer precej sorodno tako, da mi ni delalo večjih težav, kljub izučitvi poklica avtomehnika. Po preteku nekaj letne zaposlitve v prejšnji Sigmii, sem dobil delo v tovarni Avtoopreme. Tudi tu sem opravljal naloge sorodne poklicu — vgrajevanje grelnih naprav, oziroma toplotnih izmenjevalcev z vodnim hlajenjem. To so pa tudi osnovna opravila moje skupine v eksperimentalni delavnici. Naša naloga je, da poiščemo in ugotovimo najprikladnejše možnosti za vgraditev toplotnega izmenjevalca, in da vzporedno s tem tudi upoštevamo njegove zmogljivosti, potrebne za ogrevanje vozničkovega prostora. Tu gre predvsem za poljedelske stroje, gradbene stroje, tovorna vozila, vozila za prevoz potnikov itd.

S snovanjem izdelka pričnemo na terenu, kjer obiščemo konkretno vozilo, v dogovoru s poslovnim partnerjem. Najprej se ugotovijo razmere in pogoji, izdela se skica, doda se lastna zamisel in iznajdljivost, nato pa sledi izdelava v delavnici. Po realizaciji zamisli v delavnici sledi poiskov vgradnje in morebitna dodelava in izpopolnitev izdelka. Iz tega izhaja, da je del naših nalog usmerjen tudi na teren, kjer smo mnogokrat izpolik, predvsem zimi. Tako se pogosto srečujemo s težavami in je naša občasna neuspešnost, predvsem v podaljševanju rokov izdelave, tudi objektivnega značaja. Z manjšimi organizacijskimi spremembami in sistematičnejšim pristopom, upam, da se bomo ognili teh ovir in še kvaliteteje izvajali delo.

ZEMLIJAK Ivan, delavec v eksperimentalni delavnici, v AGIS 26 let.

Od delavca v eksperimentalni delavnici se zahteva vsestranska poklicna usposobljenost in šele tako se lahko zadovoljivo vključuje v opravljanje nalog in je uspešen. Vešč mora biti roč-

Ali jih poznate . . . ?

Za tokratni razgovor smo se odločili z delavci eksperimentalne delavnice, razvojno tehničnega sektorja, ki s prototipnim delom razvijajo možnosti serijske proizvodnje, izdelkov avtomobilske opreme in toplotnih izmenjevalcev.

Te naloge razvojno tehnične-ga značaja, so zaupane štirim delavcem, ki so po specialnostih razdeljeni na dve skupini:

- skupina za izdelavo opreme,
- skupina za izdelavo in montažo toplotnih izmenjevalcev.

Vendar k temu velja dodati, da med delavci ne manjka medsebojnega sodelovanja, kar pomeni, da je pristop do zahtevnejše naloge skupen, in tudi takrat, ko je ena skupina preobremenjena. Njihovo delo je več ali manj zavito v »skrivnost« in upam si trditi, da je malo tistih, ki ga tudi dobro poznajo. S tem kratkim prispevkom bomo po-

skušali to »razkriti«, obenem pa vam predstaviti ljudi in njihove težave.

KOMEL Anton

Vodja skupine za izdelavo avtomobilske opreme, v AGIS 26 let.

Če hočem govoriti o zametkih mojega dela, se moram povrniti nekaj let nazaj, v prejšnjo delovno organizacijo TAP, kjer sem v avtokarosernici opravljal naloge predelavca. Ob nenehnem razvoju delovne organizacije, smo sledili tudi novim proizvodnim programom. Del takratne proizvodnje se je opuščal, in zatem sem bil premeščen v plansko službo, kot planer materiala.

nemu delu na raznih delovnih sredstvih, in kar je še posebej pomembno, iznajdljiv. Vsekakor pa je pomembna prisotnost dobrih odnosov med nami, kar je tudi pogoj za kolektiven pristop do naloge oziroma zahtevnejšega dela. Ob tem pa se srečujemo z vrsto težav, predvsem tehnične vsebine. Zapisati je potrebno, da se v teh mrežnih ogradah, ki predstavljajo našo delavnico, ne počutimo najbolje. Klimatski pogoji ne ustrezajo. V neposredni bližini poteka tudi precej hrupna proizvodnja, ki otežuje naša dogovarjanja in snovanja, ob izdelavi izdelka. V bližnji prihodnosti je predvidena nova oblika organiziranosti našega sektorja. Preimenovali bi se naj v TOZD Inženiring in to upam, da bo prineslo tudi določene spremembe za nas. Želimo si predvsem ureditev in pridobitev osnovnih pogojev, prostor in delovna sredstva.

VIDOVIČ Maks, delavec v eksperimentalni delavnici, v AGIS 21 let.

O vsem, kar zadeva naše delo in nas je že stekla beseda z mojimi sodelavci. Mogoče še nekaj o delitvi osebnih dohodkov, kjer mislim, da nismo našli svojega mesta. Prvotna ocenitev del in nalog je bila dokaj realno opravljena. Vendar ugodne rešitve pritožb nekaterih, so pripeljale do razlik, ki bistveno odskakujejo od pravilne delitve osebnih dohodkov, po delu. S tem smo se za enaka dela oddaljili preveč eden od drugega, in tisti, ki se nismo pritožili, ker po pravilniku tudi ni bilo možnosti, ostajamo na istem in oškodovani. Ta pripomba pa bi naj dala misliti, da je potrebna vsa dela in njih ocenitve pregledati, primerjati ter oddaljenost, za podobne in enake naloge zmanjšati. S. Š.

8. ZEMLJEPISNI LOGOGRIFNI ANAGRAM

VINTGAR je soteska spodnje Radovne v bližini Bleda. Če spremenite v prvi besedi črko N v L, dobite najvišjo goro v Jugoslaviji.

ZVESTOBA . . .

Zvestoba — mnogim se zdi ta beseda premalo moderna. Zvestoba je marsikomu odveč. Obvezuje, veže. Človek našega stoletja pa noče biti vezan. Želi biti prost.

Ena od oblik zvestobe je poklicna zvestoba. Zvestoba za vsak dan. Kako težko se zdi nekaterim storiti to, kar dolžnost zahteva na delovnem mestu. Proti poklicni zvestobi se ne pregreši le blagajnik, ki poseže v bla-Drevenšek

gajno, ne le knjigovodja, ki popravlja vknjižbe, greši tudi tisti, ki nasprotuje koristim svoje delovne organizacije. Greši tudi pomočnik, delavec vsakdo ki nemarno ravna s skupno lastnino, ali pa površno opravlja svoje delo.

V nekaterih poklicih se nezvestoba pokaže na strahoten način. Pomislimo samo na zapiralca zaporov, ki »pozabi« spustiti zaporovnice, na šoferja, ki neprespan ali pa celo opit sede za krmilo avtobusa polnega ljudi . . . Pomislimo tudi nase, ki smo na delovnih mestih, da tudi mi pozabljamo, da smo člen neke verige, ki ni več cela, če popuščamo ali pa celo popustimo . . .!

Poznamo pomen besede zvestoba, ko zapustimo delovno or-

ganizacijo med delovnim časom, za svoje potrebe. Prepričan sem, da jo malokdo pozna. Preveč se je že rasposlo »črno« odhajanje iz DO pa so varnostniki poostri-li nadzor. Smo s tem dosegli namen? Ne! Kajti kmalu zatem je bilo opaziti enako število, odhajanj delavcev iz DO, le da ti danes ne hodijo več na »črno« ampak so lastniki permanentne propustnice . . .? Imajo res vsi ti ljudje toliko opravil izven svojega delokroga, da smo jim dali zato neprekinjeno dovoljenje? Smo dali to isto dovoljenje tudi delavcu izza stroja?

Zakaj permanentna propustnica?

Mar za opravljanje družbeno političnih funkcij?

Ne, saj smo se zmenili, da bodo te dejavnosti izven delovnega časa, torej za izjemo pa lahko napišemo sproti navadno dovolilnico. Kaj ni to nezvestoba? Je mar to samopuravljanje? Kdaj bomo spoznali, da bomo morali slej kot prej spremeniti odnos do zvestobe pa čeprav le za zvestobo, do spoštovanja prepovedi parkiranja na določenih mestih ali pa izhodov, na določenih mestih in še in še . . .

Maks Menoni

Rekreacija delavcev AGISA

Zivahen pomenek s sodelavci in gostitelji predsednika Avblja

Ob dnevu kovinarjev

Ob dnevu kovinarjev je bilo organizirano tradicionalno tekmovanje športnikov del. org. TGA, ŠC Veljko Vlahovič, Elektrokovinar in AGIS. Srečanje je potekalo v dveh disciplinah, v nogometu in streljanju.

Naši nogometaši so se najprej pomerili z ekipo Elektrokovinarja in jo premagali z rezultatom 9:2, nato pa še dobili tekmo z ekipo ŠC z rezultatom 3:2. Tako so nogometaši osvojili 1. mesto in dobili prehodni pokal. Do sedaj je pokal dve leti zapored osvojila ekipa TGA.

Strelci so osvojili 3. mesto. Čeprav so imeli vse možnosti za 1. mesto, jim zaradi neresnosti enega člana ekipe to ni uspelo.

NOGOMETAŠI NA DŠI

Športne igre delavcev ptujske občine za sezono 1979—1980 so se že pričele. Nogometna srečanja so razdeljena na jesenski in spomladanski del. Jesenski del pa je že končan. Naša ekipa je igrala v skupini A in rezultati tekem so naslednji:

AGIS — Inženiring	3:1
KK — AGIS	3:3
AGIS — JLA	4:2
Olga Meglič — AGIS	4:2
AGIS — SŠZ	3:2
MIP — AGIS	2:1
PP — AGIS	0:3
AGIS — SO Ptuj	5:0

Po jesenskem delu je vrstni red ekip:

1. PP 15 točk
2. Olga Meglič 14 točk
3. AGIS 13 točk

V pomladanskem času pričakujemo še boljše uvrstitve.

Štefan Murko

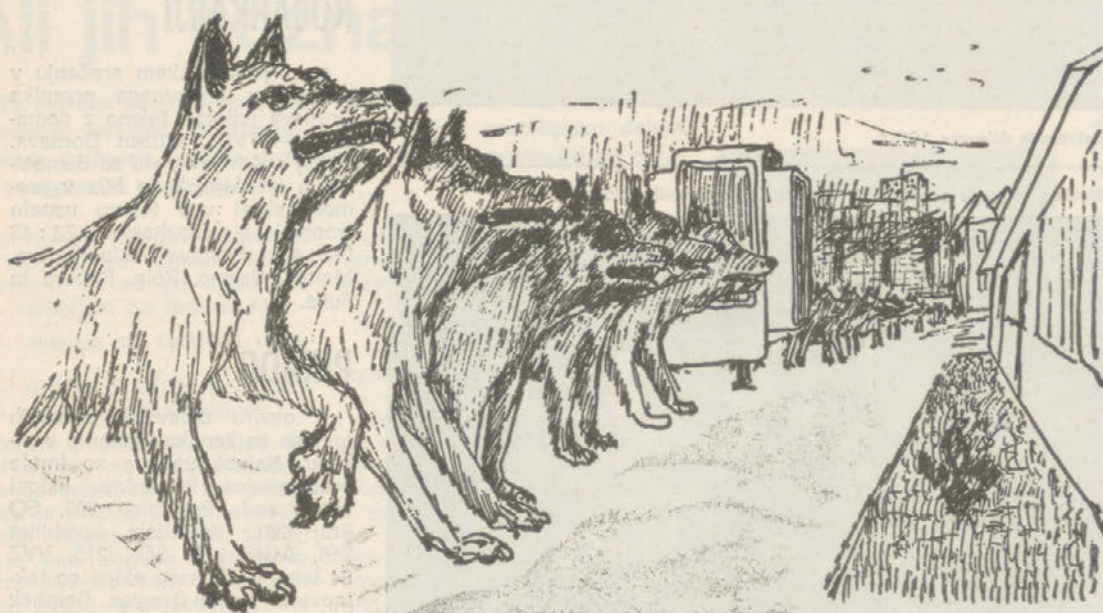
KOŠARKARJI

so v prijateljskem srečanju v počastitev krajevnega praznika Dornava odigrali tekmo z domačini — TVD Partizan Dornava. Nekaj naših je igralo za domačine, a je ekipi, ki je bila v premoči skozi vso tekmo uspelo zmagati z rezultatom 73:43 (43:17) Postava ekipe: Rus, Malter, Gramc, Rola, Reberc in Fuks.

PIKADO

V okviru delavskih športnih iger so se ženske pomerile v pikado. Največ uspeha so imele predstavnice Perutnine. Ekipni vrstni red: Perutnina 295, SO Ptuj 261, Kmetijski kombinat 256, AGIS 216, SDK 215, VVZ 84 krogov. Za našo ekipo so tekmovali: Žuran Dragica, Bombek Milena, Žuran Stanka, Zajšek Mira in Kosar Marjana. Najuspešnejša je bila Žuran Dragica. M. Š.

KAZALNI ZAJMEK				VRSTA KRUNA IZ OTROBOV	RADOVEDNOST	LETNA PODPORA	OKRAJŠAVA ZA "SREDNJI"	ZVIŠANA NOVA	MAJHEN KONEC POLOTOKA	VESELJE, RADOŠT	VRSTA VRBE	SEVER	RIJSKA 2	PIŠATELJ SVETINA		
T O Z D S E R V I S I																
O T V O R I T E V												BIVI SLOVNSKI TEONIK JADRANSKO OTOČJE		I T D		
PRVOTNI PERSIV. RETIJE				R E T			HRYAŠKO NEŠTO KOŽA MUDRI KOZLIČEV	S I S		A K			PIJAČA STARIN SLOVANSV OŠIVELOST	O L		
HRYAŠKI SKLADATELI (KRESTO) (ANAGRAM: KODA)				O D A K			AKO DRAG OSADSKI MATERIAL	Č E			CHAPLINOVA VDOVA VOZNIK AVIONOBRA	O O N A				
PALIČAST MIKROB NOBELIJ				B A C I L			DANSKI SAHIST (SEVIT) SL. PEVCO (LADO)	L A R S E N								
H O V I D E L O V N I														OPOČJE V TINEH OCEANU	DROBNA KARLIKA	
SESTAVIL: MELNARIČ	KORFOGRAF	IZOLADJA, OSANITEV	ONOF ZA RANO	Q	O	V	O	J	S	E	S	T	A	V	E	K
RISAL: LEŠER			GRŠKI FILOZOF													
PVI HITLOŠKI LETALEC	I	K	A	R	S	A	H	S	T	O	T	I	N	A		
BARYA IGRALNIK KART	K	A	R	O	C	T	R	A	K	M	I	T				
OČRT, OPIS	R	I	S	J	A	P	O	N	S	O	T	O	E			
SOVIJSKO TRČ. NEŠTO OB VOLIŠI	A	S	T	J	H	A	T	V	R	B	O	V	A	C		
INDIJSKA BRČAVA																
FRANCOŠKI POPEVKAR	A	N	T	O	E	E	N	A	G	I	B	T				
PREKLIC NAROČBA	S	T	O	R	N	O	R	L	A	B	O	D				
DEL. TENIŠE 1986	S	E	T	I	I											
BALNAT. Ž. INE	A	N	E	A	K											
SLOV. ŽODOV. (JOSIP)	M	A	L	T	E	K	A	T	R	A	N	O	T	V	A	

NAŠA SAMOUPRAVNA ZAVEST IN DELOVNA DISCIPLINA, STA ŽE NA TAKO »VISOKEM« NIVOJU, DA LAHKO BREZ SKRBI ZAMENJAMO ŽIČNO OGRAJO IN BODEČO ŽICO Z »ŽIVO MEJO« ???

ZAPRI VRATA TOVARIŠ, ČE NE, BODO TVOJE SAMOUPRAVNE PRAVICE ODLETELE...